

DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 46
Lapkričio - November 26, 1993

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

JUNGTINĖS TAUTOS RAGINA RUSIJĄ NEDELSIANT ATITRAUKTI KARIUOMENĘ IŠ ESTIJOS IR LATVIJOS

Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja visuotiniu sutarimu lapkričio 15 d. priėmė rezoliuciją, raginančią Rusijos federaciją nedelsiant išvesti likusius savo kariuomenės dalinius, esančius Estijos ir Latvijos teritorijose, — praneša Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėse Tautose. Kariuomenės atitraukimo klausimu, kurį Generalinė Asamblėja svarsto jau antrus metus, pasisakė Afganistano, Belgijos, Estijos, Kanados, Kroatijos, Latvijos, Lietuvos, Rusijos Federacijos, Švedijos ir Vengrijos atstovai.

Klausimo diskusijas pradėjo ir rezoliucijos projektą pateikė Latvijos Ministras pirmininkas Valdis Birkavs. Savo kalboje Latvijos Vyriausybės vadovas Rusijos kariuomenės buvimą Latvijoje ir Estijoje pavadino "svarbiausiu dabartiniu klausimu Latvijai ir kitoms Baltijos valstybėms". Jis pabrėžė, kad Latvija turi daryti viską užtikrinant, kad vėl neprarastų savo nepriklausomybės. "Šiam mūsų siekiui įgyvendinti ypač trukdo svetimos valstybės karinių pajėgų dislokavimas mūsų teritorijoje be mūsų sutikimo".

Šiuo metu, pagal premjerą, Latvijoje yra 18,000 Rusijos kariuomenės pajėgų, kurie okupuojančių apie 96,000 hektarų Latvijos teritorijos. Nesant susitarimo dėl šių pajėgų likimo, Latvija negali jaustis saugiai. Rusijos Federacija, pasak Birkavo, lauko praeitį metų Generalinės Asamblėjos rezoliucijos principus, kurie reikalavo išvesti karinius dalinius iš visų trijų Baltijos valstybių "anksti, tvarkingai ir visiškai".

Birkavs savo kalboje taip pat komentavo Rusijos siekius neribotam laikui išlaikyti vadinamus strateginius karinius objektus. Skruodoje ir Ventapilyje. "Mes kategoriškai atmetame Rusijos Federacijos pageidavimą valdyti šiuos objektus ilgesniam laiko tarpui." Latvija galėsianti svaryti šių objektų perkėlimo lankstesnį terminą tik tai po to, kai ji gaus "patikimas tarptautines saugumo garantijas", kad nustatytas terminas bus įgyvendintas.

žmonių, kuri pateiktų svarias ir įgyvendintinas rekomendacijas.

Esu įsitikinęs, kad užsienio lietuviams reikėtų palengvinti sąlygas įsigyjant butus, namus Lietuvoje, panaikinti biurokratinis barjerus. Neteisinga ir tai, jog iš mūsų tautiečių, ypač pastoriai dirbančių Lietuvoje, viešbučiuose reikalaujama mokėti piną kainą kaip užsieniečiams.

Suprantu ir jautrią išeivijos reakciją į siuntų apmokestinimą. Norėčiau pastebėti, kad labdaros siuntos nėra apmokestinamos. Tam prie siuntos reikėtų pridėti pažymą, kurią užsienyje gali išduoti Pasaulio lietuvių bendruomenės skyriai ar kitos organizacijos. Paprastų siuntų apmokestinimo ribos iki 50 dolerių neliko — Vyriausybė priėmė nutarimą padidinti šią ribą iki 250 dolerių.

Pajudėjo ir konsulatų reikalai. Netrukus bus atidaryti konsulatų Sankt Peterburge ir Kaliningrade — tam jau yra atitinkami leidimai. Be abejo, norėtume steigti ir daugiau konsulatų, tačiau mus riboja finansinės galimybės.

Sudarytos sąlygos PLB atstovui Lietuvoje ponui J. Gailai dalyvauti Seimo ir Vyriausybės posėdžiuose. Manau, kad tai dar labiau priartins išeiviją prie Lietuvos. Tokiu būdu galėtume išgirsti PLB atstovo balsą.

(nukelta į 5 psl.)

Švedijos Ambasadorius Peter Osvald, kalbėdamas taip pat Danijos, Islandijos, Norvegijos ir Suomijos vardu, savo kalboje pabrėžė, kad "tolimesnis svietimos kariuomenės buvimas nepriklausomų valstybių teritorijoje, be jų sutikimo, yra nepriimtinas". Jis kvietė Rusiją nedelsiant susitarti su Estija ir Latvija. "Šis klausimas", pasakė švedas, "negali būti siejamas su bet kokia kito politinio klausimo sprendimu." Baigdamas savo kalbą, Švedijos Ambasadorius išreiškė viltį, kad po metų Generalinė Asamblėja galės išgirsti iš JT Generalinio Sekretoriaus, jog visi Rusijos kariuomenės daliniai bus pasitraukę iš visų Baltijos valstybių.

Rusijos Federacijos Ambasadorius Julij Voroncov pranešė Asamblėjai, kad nuo praėjusių metų Rusija nuosekliai mažina karinių pajėgų, esančių Baltijos valstybėse, skaičių, ir išvedimo klausimą nebando surišti su kokiais kitais politiniais klausimais ar rusakalbių padėtimi Estijoje ir Latvijoje. Rusija, pasak Voroncovo, parodė savo gerą valią išvesdama savo kariuomenę iš Lietuvos, net be susitarimo dėl visų teisinių aspektų.

"Mūsų valstybė jau yra priėmusi aiškų ir nedviprasmišką sprendimą dėl visiško savo kariuomenės išvedimo iš Baltijos valstybių," — pasakė Voroncov. Pagal jį, Rusija nesiekia prailginti Rusijos karinių pajėgų buvimo Estijoje ar Latvijoje.

Belgijos atstovas, kalbėdamas 12 Europos Sąjungos valstybių vardu, pasakė, kad dabartinė padėtis yra kartu ir optimizmo ir nusivylimo šaltinis. Optimizmą kelia tai, jog Rusija ir Lietuva sugebėjo susitarti ir įvykdyti sutartį dėl kariuomenės visiško išvedimo. Belgija nusivylusi, kad dar nėra tokių susitarimų su Estija ir Latvija. Lietuvos ir Rusijos susitarimas galėtų būti pavyzdžiu tolimesnėms deryboms tarp šiaurinių Lietuvos kaimynų ir Rusijos.

Kanados Ambasadorė Louise Frechette, kalbėdama taip pat Australijos bei Naujosios Zelandijos vardu, apgailestavo, kad,

(nukelta į 5 psl.)

Dingę ginklai - KGB darbas?

Lietuvoje aiškėja dingusių iš SKAT(Savanoriškosios Krašto Apsaugos Tarnybos) automatų bylos. Iš dvidešimties Kauno SKATe pavogtų automatų trys rasti pas buvusį Rusijos papulkininkį, besislapančią Lietuvoje. Įtariama, kad jis dirbo pagal Maskvos slaptųjų tarnybų užsakymą. Taip pat su laikytas su ginklų vagystėmis susijęs buvęs (o gal tebeesantis) KGB darbuotojas. Minėti asmenys kėlė įtarimą dar ir dėl to, kad turėjo dvi pilietybes - Rusijos ir Lietuvos.

Dvidešimties automatų dingimo pėdsakai veda į Vilijampolės užėigą "Vilija", kurioje prieš mėnesį įvyko krivinas susidorojimas, sukretęs Lietuvą ir jos teisėsaugos institucijas.

Sulaikytas KGB darbuotojas dažnai lankydavosi "Vilijoje", kur susitikdavo su Kauno mafijos žmonėmis ir įtartinais kaukaziečiais. Susišaudymo išvakarėse jis, "Vilijos" patalpose susitikęs su mafiozais, siūlė pirkti iš SKATO pavogtus automatus.

Ryškėja versija, kad dalį Lietuvos mafijos kontroliuojavusios sovietų armijos ir KGB struktūros, kurių veikla nuo seno buvo finansuojama iš KGB ir LKP biudžetų.

FAKTŲ SOCIOLOGIJA — ISTORIJOS ŠVIESA

— "Jie ieško naujų valdovų. Jie turi atrasti mus." —

Nuo Redakcijos: "Naujas Dienovidis" š.m. spalio 29 d. ir lapkričio 5d. 41-ame ir 42-ame numeriuose atspausdino Dalius Dirgėlienės ir Petro Dirgėlos straipsnį "Faktų sociologija. Iykyių testamentai. Nuosavybės kalvarija". Straipsnis yra labai vertingas nuosekliu naujausios Lietuvos istorijos faktų pateikimu ir analize nuosavybės klausimų plotmėje. Perspausdiname šį straipsnį nesutrumpindami ir tikimės, kad jis sudomins mūsų laikraščio skaitytojus.

Kalba žmonės. Kalba faktai. Išryškėja konfliktai. Įvykiai palieka ne tik visuomenės grupių elgsenos pasekmes, bet ir testamentus. Štai:

1988 liepos 16, šeštadienis.

S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 55-ųjų metinių minėjimas. Leista minėti. Tačiau antai plevėsuoja trispalvė lietuviškoji, ir daugelio jausmų pamatas yra baimė — o kuo visa tai baigsis? Žmonių rankose — lapeliai. Lakūnų testamentas. "Lietuvių tauta laukia iš savo stūnų ir drąsesnių žygių". Skaito testamentą žmonių akivaizdoje partijos rajono komiteto sekretorius. Jis sako: "Koks puikus renginys, ar ne? Tačiau jie jau kalba, kad bus grąžinama žemė. Niekai. Išleisime garą, ir viskas bus gerai. Niekio mums nepadarys nei jie, nei anie".

Faktas kalba, kad partijos sekretorius regi visuomenę trijų lygmenų: jie — tai aš, tu, visi, taigi kelio dulkės; mes — tai respublikos, imperijos pusiau kolonijos, nomenklatura, valdančioji klasė, vėjas, pūstantis kelio dulkę; anie — tai metropolijos, partijos generaliteto Maskvoje, nomenklatura, valdančioji su-

perklasė, valdanti partijos lietuviškąją nomenklaturą siuzereno palaikančia, nukreipiančia, baudžiančia ir daug turto imančia ranka.

Lakūnų skrydžio minėjimas 1988 metais buvo didžiai drąsi laisvės judėjimo apraška. Laisvės judėjimas buvo nukreiptas ir prieš vietinę nomenklaturą ir prieš metropolijos supernomenklaturą. Tačiau tas partijos sekretorius buvo vienas minėjimo organizatorių! Partija organizavo akcijas, nukreiptas prieš partiją!

Šio įvykio turinį galime įžvelgti mažiausiai du testamentus. Pirmasis galėtų kalbėti Dariaus ir Girėno testamentu žodžiais: jeigu pralaimėsime, "tada tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui". Tai mano, tavo, jūsų, taigi kelio dulkės testamentas. Antrasis — partijos lietuviškosios nomenklaturės testamentas. Jis ir dabar tebėra slepiamas, tad perskaitykime garsiai bent tas eilutes, kurių turinį jau savo kailiu patyrėme:

"Vergų sukilimas reiškia, kad vergai ieško naujo vergvaldžio. Okupuotieji, sukilę prieš okupantus, ieško naujų okupantų."

(nukelta į 3 psl.)

Naujas Lietuvos Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius (centre) ir pulk. Stasys Knezys vizituoja personalą. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS ATSAKO PL BENDRUOMENĖS PIRMININKUI B. NAINIUI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas B. Nainys po susitikimo su Lietuvos Prezidentu A. Brazausku rugsėjo 27 d. New Yorke pasiuntė Prezidentui raštą ir priedus. Juose buvo keliami Lietuvos ir už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių bendradarbiavimo, ryšių palaikymo ir kiti klausimai, ypač liečiantys pilietybę ir okupanto atimto turto grąžinimą. Spalio 27 Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas B. Nainys gavo spalio 18 d. Lietuvos Respublikos Prezidento atsakymą:

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Ponui Broniui Nainiui
Pasaulio lietuvių bendruomenės
pirmininkui
14911 127th Street,
Lemont, IL 60439
USA

Vilnius, 1993 m. spalio 18 d.

Didžiai gerbiamas pone Nainy,

Dėkoju Jums už 1993 m. rugsėjo 27 d. laišką ir jame išsakytus opius Pasaulio lietuvių bendruomenei klausimus, kuriuos turė-

jome progą aptarti naudingame susitikime su valdybos nariais Niujorke.

Suprantu Jūsų susirūpinimą dėl už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių pilietybės. Noriu patikinti Jus, kad Seime dar kartą turėtų būti svarstoma šį problema. Tikiuosi, jog bus priimtas įstatymas, leidžiantis išeivijos lietuviams be didesnių kliūčių gauti Lietuvos pilietybę. Su tuo glaudžiai siejasi ir turto grąžinimas. Manau, kad geriausia būtų sudaryti komisiją iš kompetentingų Lietuvos ir išeivijos

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— **Trijų Pabaltijo** valstybių kariuomenių vadai lapkričio 20 d. Tallinne po dviejų dienų trukusių karinių pasitarimų pareiškė, kad trys Pabaltijo valstybės planuoja sudaryti jungtinį batalioną, kuris bus ruošiamas dalyvauti JT laikos palaikymo operacijose. 650 kariuomenės vakarietiškoji orientacija, yra tas, kad jungtinėse karinėse Pabaltijo šalių pajėgose bendravimo kalba taps anglų kalba. Estijos kariuomenės vadas Aleksander Einsein pasakė: "Mes pilnai sutinkame dėl artimesnio bendradarbiavimo. Tai yra tik pirmieji žingsniai".

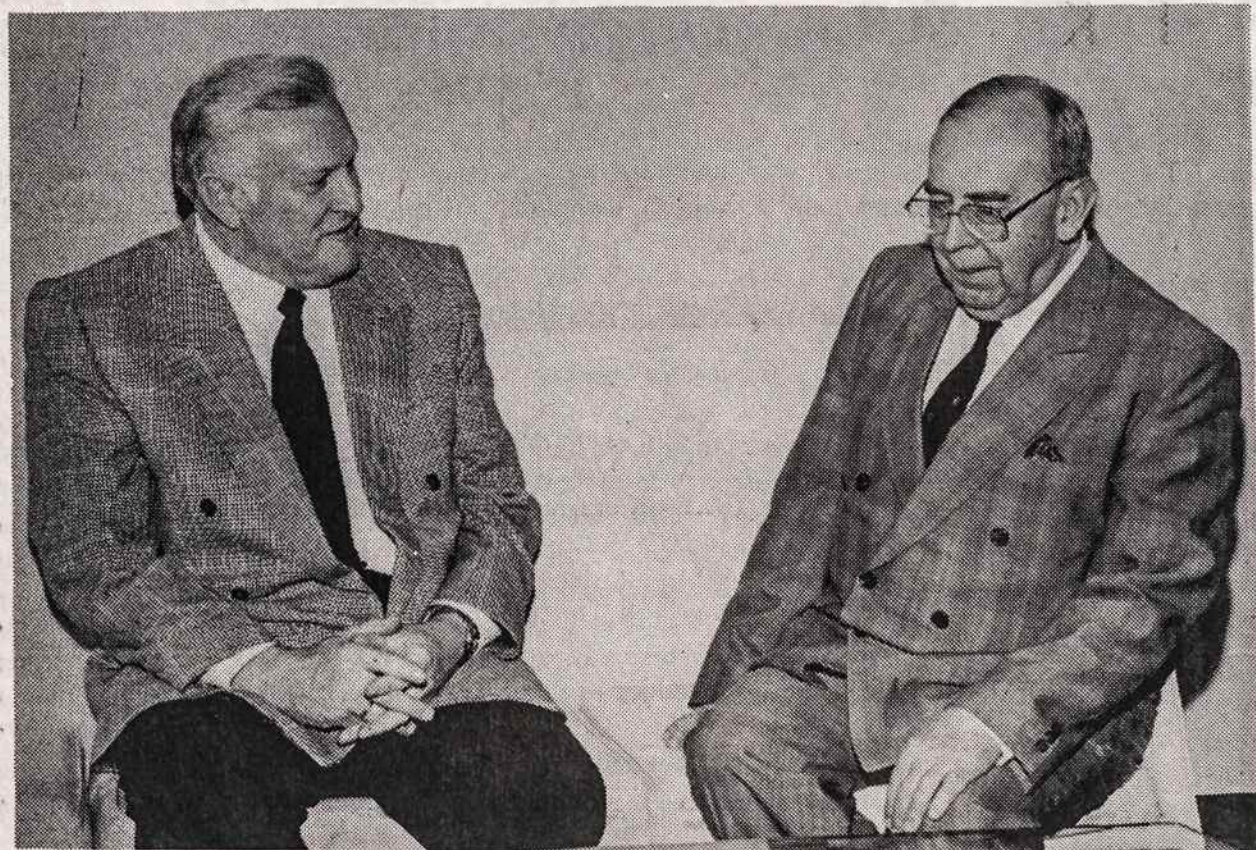
— **Lietuvos Vyriausybė** nustatė vizų kainas NVS, Gruzijos, Azerbaidžano ir Moldovos piliečiams. Už paprastą vizą jie moka \$3, už specialią, kuri išduodama ne ilgiau kaip dvejiems metams užsieniečiams, vykstantiems į Lietuvą dirbti ar mokytis - \$10. Tranzitinė visa kainuoja - \$3, kolektyvinė visa - \$3 už asmenį. Mokesčiai imamas tik JAV doleriais. Vizų kainos Vakarų šalių piliečiams nustatytos jau anksčiau. Naujai patvirtinta specializuotos vizos kaina - \$50. Paprastoji visa - \$20, tranzitinė - \$5, kolektyvinė - po \$10 už asmenį. Visa pasienyje Vakarų šalių piliečiams \$10 brangesnė.

— **19 naftos telkinių** jau atrasta Lietuvoje. Lietuvos geologai apskaičiuoja, kad Lietuvos sausumos teritorijoje bendri ištekliai sudaro apie 140 milijonų tonų, jūroje - dar apie 122 milijonus. Jau atrastuose telkiniuose yra 25 milijonai tonų naftos, iš kurių 8.5 galima išgauti. Maksimaliai per metus Lietuvoje galima išgauti po 1-1.5 milijonų tonų kokybiškos naftos. Lietuvos poreikiai - 5-6 milijonai.

— **Padirbti nauju - spausdinimo** būdu 20 ir 50 litų banknotai aptikti Lietuvoje. Padirbtus litus atskirti nuo tikrų beveik neįmanoma. Tik paėmus juos į rankas ir paglamžius, galima pajusti, jog jų popierius, skirtingai nuo tikrųjų pinigų neturi specifinio traškesio. Šiuo metu aptikta 10 naujų būdu klastojamų litų. Specialistų nuomone, spausdinimo būdu gaminami pinigai yra rimtas pavojus signalas bet kurios šalies valiutai.

— **Tarptautinių avialinijų** pardavimo sistemos "Aero Services group" (AEG) būstinė atvėrė savo duris Vilniuje. Jos prezidentas A. Juzukonis, 7 metus buvęs Kanados Ontario provincijos Vyriausybės patarėju, dabar dirba su Kauno aviakompanija "Lietuva".

— **Lietuvos statybininkai** vis daugiau stato užsienyje. Pernai už Lietuvos ribų buvo atlikta 13% visų darbų, o per šiuos metus 9 mėnesius - 17%. Iš viso privačios ir valstybinės statybos įmonės šiemet ne Lietuvoje atliko 76 milijonų litų vertės darbų. Lietuvoje per tą patį laiką statybininkai atliko 444,9 mln. Lt vertės darbų, t.y. 41% mažiau negu pernai.

Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas ir Lenkijos Užsienio reikalų ministras K. Skubiševskis Jungtinėse Tautose rugsėjo 29 d. aptaria dvišalę sutartį. Dangės Širvytės nuotrauka

— PAVOJUS IŠ RUSIJOS NEMAŽĖJA —

Advokato S. Povilo Žumbakio komentarai, transliuoti Chicagoje 1993 m. lapkričio 14 d. per "Amerikos Lietuvių Radijo" programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.

-o-

Kai kurie mūsų inteligentai Rusijos klausimu yra linke pamėgdžioti kitataučius liberalus. Jie nemato jokio pavojaus iš Rusijos pusės. Anksčiau jiems panašiai rūpėjo, kad nesugriūtų Sovietų Sąjunga. Žinoma, mūsų šiešiai nekamba viešai apie Sąjungos subyrėjimą.

Palankus vakariečių požiūris į Rusiją kyla iš dviejų teritorijų:

1. Pasaulis yra viena maža planeta. Reikia tvarkos. Negalime leisti mažiems kraštams ir tautoms drumsti tą tvarką. Keletas didelių valstybių — anksčiau vadinamųjų imperijų — gali geriau užtikrinti globalinę tvarką.

2. Pasaulis negali egzistuoti be centrinės valdžios. Ta valdžia gali būti panaši į Jungtines Tautas arba neformalią, pusiau slapta grupę žmonių, kurie žino, kas yra tarptautinis gėris. Šis elitas gali veikti pagrindinių valstybių valdžias, taip palaikydamos pasaulio tvarką.

Tie, kurie tiki pirmąją teoriją, buvo prieš Sovietų Sąjungos sugriuvimą. Jie rėmė Mikhail Gorbčiovo iki pat paskutinės minutės. Jie kalbėjo apie reformą — perestroiką ir labai aiškiai užtikrino vakariečius, kad komunizmas valdys Sovietų Sąjungą. Bus tvarka.

Mums buvo sunku suprasti, kai mūsų drąsūs tautiečiai pasiskelbė Nepriklausomybę ir krauju iškovoję laisvę, o Vakarų demokratijos nepripažino mūsų krašto, nors tiek metų mums kartodavo okupacijos nepripažinimo teoriją. Bet, žinant mūsų elito galvojimą, toks nerangumas turėjo būti numatomas iš anksto. Kai kurie maži kraštai ir mažumos, jų manymu, gali egzistuoti tik didžiųjų priežiūroje.

Tie patys žmonės šiandien žiūri į Rusiją, kaip į Rytų Europos inkarą. Prie buvusios imperijos turi glaustis nubyrėjusios valstybės. Tik Rusija gali turėti atominius ginklus. Tik Rusija gali kištis į kitų kraštų reikalus. Ji gali ir turi dominuoti aplinkinių kraštų tarpe. 1939-aisiais tokios sutartys buvo daromos slapta, mūsų atveju — tarp J. Stalino ir A. Hitlerio. Šiandien pa-

našūs sprendimai yra daromi mandagiai, bekalbant apie mažumų įvairias teises. Tai yra "politically correct".

Antra grupė, mažiau ideologiškai orientuota, yra daugiau linkusi į komercinius interesus. Ji taip pat žiūri į Rusiją, kaip į Rytų Europos tvarkdary. Pagal juos, Rusija turi milžiniškus žemės plotus, gamtos turtus ir daugiausiai gyventojų. Su rusais galima tartis. Negalima leisti mažoms valstybėms, net tokioms kaip Ukraina, drumsti tvarkos. Gyventojų skaičiumi ir žemės ploto dydžiu Ukraina yra kaip Prancūzija, bet tai jiems nesvarbu. Reikia telkti rimtą finansinę pagalbą Rusijai. Kitiems turi užtekti ir trupinukų.

Šios grupės mąstysena ribojasi pelno normomis. Maži kraštai jiems tik trukdo prekybą. Kam reikia tiek įstatymų, tiek kalbų, tiek pasienių? Pasauliui būtų geriau, jog nebūtų jokių pasienių ar tautų. Būtų tik viena didelė korporacija, kurią elitas žinotų kaip valdytį.

Nei vienai, nei kitai grupei nerūpi žmogaus teisės, teisingumas ar lygybės principai. Abi grupės tuos principus pamini,

kuomet tai yra naudinga jiems. Bet tai yra tik tušti žodžiai.

Buvo laikas, kai abi grupės žiūrėjo į Jungtines Tautas, kaip įrankį įsivaizduotai tvarkai pasiekti. Bet atrodo, kad Jungtinių Tautų išplėsta narystė, padidėjusi demokratija ir biurokratinė betvarkė yra per didelis objektas net ir toms pasaulio elitinėms grupėms. Joms neverta terliotis.

Rusijos vadai, matydami šių grupių įtaką, mielai sutinka bent dalinai kooperuoti. Rusai žino, kad jie pralaimėjo šaltąjį karą. Bet tai nereiškia, jog, pralaimėję karą, negali nugalėti laimėtojų. Ar ne panašiai atsitiko su Vokietija ir Japonija po Antrojo Pasaulinio karo? Šiandien jų ekonomika yra daug geresnė, negu karo laimėtojų. Rusijos, Anglijos ir Amerikos.

Prezidentas B. Jelcin laimėjęs prieš komunistų ekstremistus, šiandien yra daug skolingas savo kariškiams, kurių tankiai ir parama išgelbėjo B. Jelcin.

Rusijos karo elitui ilgai netruko perimti Rusijos tarptautinės politikos kryptį. Prieš keletą savaičių rusų kariuomenės štabas paskelbė naują, kol kas slaptą, persiorganizavimo planą.

Pagal šį planą rusų kariuomenė turi būti sumažinta. Vietoje globalinės armijos, kuri galėtų grasinti Amerikai, rusai pasitenkins mažesne, kuri bus taikoma mažiems kraštams tvarkyti. Tokiu būdu rusai bando net viešai gauti Vakarų demokratinį kraštų pritarimą kištis į kaimyninius kraštus. Kol kas, bent viešai, Vakarai nesutinka, nors Amerikos kariuomenė taip pat yra panašiai perorganizuojama. Tačiau tai ne pabaiga.

Per paskutinius keletą mėnesių kariuomenė ir aviacija prisidėjo prie Gruzijos sukilėlių kovos su Gruzijos valdžia, kuriai vadovauja senas komunistas, M. Gorbčiovo geras draugas E. Shevardnadze. Kai rusų karių pagalba buvo būtina, E. Shevardnadze buvo priverstas prašyti Rusijos pagalbos, nes vadinami sukilėliai grasino užimti visą kraštą.

Dėl B. Jelcin karininkų įtakos, Rusija išskėlė sąlygas Gruzijai: jeigu nori, kad rusų kareiviai nebekovotų prieš Gruziją ir perieitų į valdžios pusę, Gruzija privalo įstoti į Rusijos ekonominę

sferą ir leisti rusų kariuomenei veikti Gruzijoje.

Pasaulio vadai neatkreipė dėmesio.

Viena ranka okupacijos kariuomenė buvo atitraukta iš Lietuvos, kita ranka ta pati kariuomenė "išvadavo" Gruziją.

Tai nėra vienintelis pavyzdys ir jų bus daugiau ateityje.

Lietuvoje rusai yra patenkinti tik ekonomine okupacija. V. Svirin'as, Rusijos delegacijos derybom su Estija vadas, kalbedamas apie rusų pasitraukimą iš Lietuvos, pasakė sekančiai:

"Ačiū A. Brazausko partijai,

parėmusiai valdžiai. Taip rusų gyventojų saugumas buvo išspręstas vertingu būdu. Kadangi rusų nuomonės nebesiskiria nuo lietuvių, kariuomenė buvo atitraukta."

Kada gi atsibus mūsų didieji intelektualai? Kada pastebės, jog Rusija yra pavojingas priešas, o Vakarai — nepastovus draugas; Lietuva yra panašioje padėtyje, kaip po Pirmojo Pasaulinio karo. Lietuvos tyko pavojai. Nepriklausomybė nėra garantuota, net laisvė nėra užtikrinta. O prie krašto vairo — buvę okupantų kolaborantai.

VIRGINIA ALEKSANDRAVIČIŪTĖ, lietuviškai kalbanti advokatė, teikia paslaugas IMIGRACIJOS bei ŠEIMOS teisiniuose reikaluose. The American Immigration Lawyers Association narė. Turi leidimą praktikuoti Massachusetts ir Washington, D.C. One Bulfinch Place, Suite 100, Boston, MA 02114. Tel.: (617) 723-2242; FAX: (617) 723-1899.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimus. Kopolyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidojimų. Modernios kopolyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujų vietų - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS ir SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas pereinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508-753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuojimai, kondominijų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama angli kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

Aplink pasaulį

□ Sovietinio diktatoriaus J. Stalin portretas tęsia savo švytinti gyvenimą ir po diktatoriaus mirties. Tai lapkričio 17 d. pareiškė oficialūs Rusijos atstovai. Graviruo-tas J. Stalin portretas buvo padengtas radijo lydinis su 200,000 mikrorentgenų radioktyvumo lygiu, t.y. 10,000 aukštesniu už normalų lygį. Ši portreta, padengta radioktyviu elementu, kad blizgėtų, Centrinės Azijos žemdirbiai padovanavo J.Stalin 1944 m. Vėliau diktatoriaus atvaizdas buvo patalpintas pintoje muziejuje. Neseniai portretas buvo "palaidotas" netoli Maskvos, sąvartyne. Čia portreto pavojingumą nustatė specialistai. Nėra žinoma, kada paskutinį kartą šis J. Stalin atvaizdas buvo išstatytas parodai.

□ Lapkričio 18 d. 74 Rusijos žvejybinio laivo komandos nariai buvo sėkmingai išgelbėti Didžiosios Britanijos pakrantės apsaugos darbuotojų. Rusijos laivas sudužo, atsitrengė į Sheland salę, esančią Šiaurės jūroje, uolas. Išgelbėti ilsi Lerwice uoste.

□ Ukrainos parlamentas lap-

kričio 18 d. nubalsavo už tai, kad ratifikuoti Strateginių Ginklų Mažinimo Sutartį START 1. Pagal ją, Ukraina turės sunaikinti 36% savo raketų ir 42% branduolinių galvučių. Dabar Ukraina turi 176 ilgo diapazono raketas ir 1,240 branduolinių galvučių.

□ Prancūzijos policija lapkričio 21 d. paprašė teisėjų apkaltinti 24 kurdus, kurie įtariamai kurdų ir turkų biznierių Prancūzijoje reketavimu.

□ Rusijos prezidentas B. Jelcin atleido kariškius nuo pajamų mokesčio. Dabartinis pajamų mokeskis Rusijoje yra nuo 12% iki 20%. Planuojama, kad maksimalus pajamų mokesčio procentas bus pakeltas iki 40.

□ Žmogaus teisių aktyvistė Jelen Bonner lapkričio 20 d. pasakė, kad Rusijos armija pažeidžia savo pačios įstatymus, kareivius priversdama kovoti buvusiose Sovietų Sąjungos respublikose. Bonner, Rusijos prezidento B. Jelcin sąjungininkė ir Nobelio premijos laureato Andrei Sacharov našle, pasakė, kad "situacija yra rimta. Kitose respublikose turėtų kovoti tik savanoriai".

□ Rusijos darbo ministro pavaduotojas V. Chalevinskij, lapkričio 17 d. duodamas interviu Vokietijos laikraščiui "Die Woche", pasakė, kad oficialūs statistikos duomenys rodo, kad Rusijoje darbo neturi apie 700,000 žmonių, t.y. 0,8% visų darbingų gyventojų. Tačiau Chalevinskij pabrėžė,

kad statistika neatskleidžia pilnos tiesos. Tikrasis bedarbių skaičius, pagal ministro pavaduotoją, yra 20 milijonų, t.y. 23% visų darbingų Rusijos gyventojų.

□ Kuveito oficialus atstovas lapkričio 21 d. pareiškė, kad yra nuspresta atsisakyti Pietų Afrikos blokados ir užmegzti politinius ir ekonominius santykius su Pietų Afrikos Respublika.

□ Apie 120 Černobylio vaikų išleisti Australijoje nuo rugsėjo 11 d. Lapkričio 6 d. visi vaikai turėjo grįžti namo, į Ukrainą. Tačiau keleto Rusijos ir Ukrainos labdaros organizacijų finansinės problemos sutrukdė vaikučiams laiku grįžti. Australijos aviakompanija Lauda Air nusprendė savo sąskaita nuskraidinti vaikus į Vieną, o iš ten juos namo parskraidins Ukrainos lėktuvai, finansuojami Ukrainos vyriausybės. Pirmieji 50 vaikų namo išskrido lapkričio 25 d., likusieji paliks svetingąją Australiją ateinančią savaitę.

□ JAV centrinė žvalgybos valdyba (CIA) nutarė nesipriešinti planuojamai komercinei prekybai palydovinėmis šnipinėjimo sistemomis. Per ateinančius kelerius metus būtų galima gauti apie milijardą dolerių pajamų, pranešė JAV administracijos pareigūnai. Pasak jų, CIA direktorius artimiausiu laiku pareikš savo sąlyginį pritarimą. Ispanija, Pietų Korėja ir Jungtiniai Arabų Emyratai jau yra pareiškę norą pirkti amerikietiškus šnipinėjimo palydovus.

IŠ LIETUVOS

— Iš Italijos į Lietuvą šiemet šeši laivai atplukdė 30,000 tonų pašarų paukštyms ir kiaušinių kompleksams. Iš viso skirta 58,000 tonų. Kitais metais, kaip praneša Italijos ambasadorius F. Tempesta, lankydamasis "Vievio paukštyno" akcinėje bendrovėje, Italijos vyriausybė vėl ketina paremti Lietuvą pašarais ir žemės ūkio produktais.

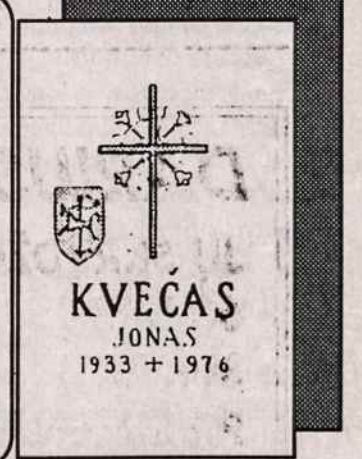
— Lietuvos Vyriausybė, atstovaujama finansų ministro E. Vilkelio, su Vokietijos komerciniu banku "Vereins und West" Hamburge pasirašė sutartį, kuria Lietuvai skiriama 30 mln. JAV dolerių paskola atominiam kurui pirkti. Tai pats pigiausias iki šiol iš užsienio gautas kreditas, nes jį grąžinti reikės mokant ne daugiau kaip 5,5 proc. metinių palūkanų.

— Statistikos departamento duomenimis, rugpjūčio mėnesį Lietuvos miesto gyventojų vidutinės pajamos buvo 109,3 lito, kaimo gyventojų — 99,7 lito.

— Architektų namuose (Vilnius, Kalvarijų 1) veikia tapybos ir akvarelės darbų paroda — išpardavimas. Čia galima įsigyti Danutės Kudabienės, Elenos Seibutytės, Jadvygos Orentienės, Taidos Balčiūnienės ir Virginijos Makarovienės kūrinių.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS
66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA-
- GAUSI PARODŲ SALE -

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
  - LAIVAI (CRUISES)
  - TRAUKINIAI (AMTRAK)
  - AUTOBUSAI
  - NUOMOJAMOS MAŠINOS
  - VIEŠBUČIAI
  - IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTĖLĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Vienas didelis kryžius?

Kultūros Židinyje rugsėjo 22 d. prezidentas Algirdas Brazauskas susitiko su New Yorko lietuviams. Padarė pranešimą, atsakinėjo į klausimus. Kalbėdamas apie skaudžią okupuotą Lietuvos praeitį ir dabartį, Lietuvos žmonių supriešinimą, Lietuvos prezidentas padarė tokį dėmesio vertą pareiškimą: "Lietuvoje vietoje daug daug kryžių reiktų pastatyti vieną labai labai didelį kryžių vidury Lietuvos. Ir visus, kurie žuvo ir vienoje, antroje, trečioje, ketvirtoje pusėje, simboliškai sulaidoti. Tokiu būdu tai būtų simbolinis Lietuvos susitaikymas".

Reikia manyti, kad Lietuvos prezidentas tokį pasiūlymą padarė, nusižiūrėjęs į Amerikos ir Ispanijos pavyzdžius. Tarp pietinių ir šiaurinių Amerikos valstijų karas vyko prieš daugiau negu šimtą metų (1861-65), ir susitaikymas yra įvykęs, nors tam tikrų nuosėdų dar ir yra išlikę. Karas Ispanijoje (1936-39) buvo baisiai žiaurus, o oficialus susitaikymas įvyko žymiai greičiau dar prieš gyvos Franco galvos. Ar toks susitaikymas, kokį siūlo prezidentas Brazauskas, galimas Lietuvoje? Ar toks susitaikymas reikalingas?

Mums atrodo, kad susitaikymas reikalingas, tik ne toks, kokį siūlo prezidentas. Iš esmės prezidentas siūlo praeitį, pradedant 1940. VI. 15, su visa tai, kas gera ir bloga, suversti į vieną duobę ir užkasti. Tokių siūlymų jau yra buvę ir anksčiau. Nauja yra tik tai, kad prezidentas siūlo ant tos duobės užguldyti ar prie duobės pastatyti vieną didelį kryžių, kaip atleidimo ir susitaikymo simbolį. Šioje vietoje kaip tik norime prezidentui nepritarti.

Pirmiausia, Amerikoje ir Ispanijoje vyko pilietiniai karai. Lie-

tuvoje gi ir ginkluotoji, ir vėliau pasyvioji rezistencija vyko prieš svetimos valstybės okupaciją. Sovietiniai istoriografai lietuvių, rusų ir kitomis kalbomis kalte kalė pasauliui ir okupuotų valstybių žmonėms, kad Lietuvoje vykęs civilinis karas, o partizanai — tai kriminalinis elementas — "banditai". Išeivijoje "civilinio karo" terminą laikas nuo laiko naudojo "Akiračiai". Gal todėl jie išseiviją ir stabdė nuo kovos dėl Lietuvos laisvės. Priėmus dabartinį prezidento siūlymą, būtų pripažinta, kad Lietuvoje tikrai vyko pilietinis karas ir kad tą karą laimėjusioji pusė teisėtai sukūrė teisingą santvarką. Tokia jau yra civilinių karų teisė, bet čia ir yra pagrindinė prezidento klaida. Civilinio karo Lietuvoje nebuvo.

Net gi priėmus prezidento tezę, praktiškame jos vykdyme susidurtumėme su neįveikiamomis kliūtimis. Pvz., ar galima toje duobėje palaidoti ir vokiečių okupacijos laikotarpį? Jei kas ir norėtų, galingos jėgos neleistų. Turbūt tų jėgų lemtimi kitų metų liepos mėnesį Vilniuje kviečiamas tarptautinė istorikų konferencija lietuvių — žydų santykiams XX amžiaus pirmojoje pusėje aptarti. Rūpestį kelia ne pati konferencija, bet kai kurie j dalyvių sąrašą įrašyti "istorikai", kurie netolimoje praeityje ranka rankon dirbo su sovietų KGB ne tiek nacių ir jų talkininkų nusiakalimams išaiškinti, kiek lietuvių tautai pasaulio akyse suniekininti, šviesiom lietuvių asmenybėm sunaikinti ir laisvės kovotojams su ginklu rankose apšmeižti.

Sujungę intelektualines jėgas, reikalui esant pasikvietę kitataučius ekspertus, išstudijavę ne

(atkelta iš 1 psl.)

kime kiekvienas savo pastangomis tiesą atpažindamas.

"Jie ieško naujų valdovų. Jie turi atrasti mus"

1988 rugsėjo 28, trečiadienis.

Vilnius. Minią iš Katedros aikštės išvaiko VR kariuomenė, milicija. Guminės lazdos. Izoliatoriai. "Juodoji raudonųjų diena". Mergaitė virš šalmų iškelia dvi trispalvės vėliavėles. Mergaitės fotografija apkeliauja visą pasaulį.

1988 rugsėjo 30, penktadienis.

Maskva. Neeilinis TSKP CK plenumas politinės reformos vykdymo klausimu. A. Gromyka, P. Demičevs — į pensiją. KGB šefas V. Čebrikovas išrenkamas CK sekretorium.

1988 spalio 4, antradienis.

Vilnius. LKP CK plenumas. Sąjūdžio piketas. "Šalin R. Songailą"! Plenumas kalba B. Genzelis. Prieš R. Songailą.

1988 spalio 6, ketvirtadienis.

Maskva. TSKP CK Politinio biuro posėdis. Be kita ko, svarstomi vidaus politikos klausimai.

1988 spalio 9, sekmadienis.

Lietuvoje šį rudenį buvo labai didelis obuolių derlius. Vežti į turgų — labai brangiai kainuoja benzinas, o valdžia produktus superka labai žema kaina. Tad ko nesuvalgo ūkininkai ir nesuėda kiaulės, paliekama supuvimui, kaip matyt vaizde Šalčininkeliuose. Viktoro Kapočiaus nuotr.

FAKTŲ SOCIOLOGIJA — ISTORIJOS ŠVIESA

"Tiesa" paskelbia pasiūlymų TSRS Ministrų Tarybai projektą "Regioninės ūkiskaitos klausimais". Projekte siūloma: "Nustatyti, kad a) Lietuvos TSR ūkinio savarankiškumo pagrindas yra teisė savarankiškai valdyti savo nuosavybę, ja disponuoti ir ją naudoti; b) Lietuvos TSR valstybinė nuosavybė yra žemė, jos gelmės, vandenys, miškai..."

Tai — pirmas LKP nomenklaturės programinis dokumentas, kuriuo ji siekia perimti turtą iš siuzereno.

1988 spalio 11, antradienis.

Vilnius. LKP Centro Komiteptariami pasiruošimo artėjančiam Sąjūdžio (tuomet LPS) suvažiavimui klausimai. Kalba L. Šepetys. Centro Komiteptaryta koordinacinė grupė suvažiavimui rengti. R. Ozolas referuoja apie suvažiavimo organizacinio komiteto veiklą. V. Landsbergis: "(...) mes radome bendrą kalbą su respublikos vadovybe. To pasekmė turėtų būti ir Sąjūdžio pasitikėjimas respublikos vadovybe".

1988 spalio 19, trečiadienis.

A. Brazauskas išvyksta į Maskvą. Jį priima TSKP CK sekreto-

riai G. Razumovskis ir V. Čebrikovas — pastarasis tik prieš 20 dienų dar vadovavo TSRS KGB. Dabar nebevadovauja.

1988 spalio 20, ketvirtadienis.

Maskva. 10 valanda. Kremliuje A. Brazauską priima M. Gorbačiovas. Vilniuje vyksta LKP CK XIV plenumas. Jame kalba TSKP CK organizacinio partinio darbo skyriaus vedėjas pavaduotojas V. Babičevs. Plenumas atleidžia R. Songailą, priima nutarimą "Dėl LKP CK antrojo sekretoriaus", kuriuo visada būdavo rusas, metropolijos vietininkas. Vakare grįžta iš Maskvos A. Brazauskas, ir plenumas jį išrenka LKP CK pirmuoju sekretorium.

Vilnius. Sporto rūmai. Prasi-deda LPS steigiamasis suvažiavimas. Tikslai. Savarankiškumas. Nuosavybės formų įvairovė. "Visa valdžia Taryboms"! R. Ozolas: "Kas kuo amžinas. Mes būsim amžini dvasios jėga". V. Landsbergis: "Nuvyto vidinis įstatymas "Gerbk savo tėvą ir motiną", nuvyto įstatymas "Ne-vok", nes iš valstybės, kuri nebuvo žmonių valstybė, tarsi buvo leidžiama vogti. Atseit ji

plėšia mus, mes atsiimam. Betgi darbai, kuriuos reikia teisinti, nėra geri darbai".

V. Aliulis praneša, kad respublikos vadovybė grąžina tikintiesiems Vilniaus katedrą. Vadovybė — A. Brazauskas, V. Sakalauskas — atstoja. "Algirdai, Algirdai"! Žmonės pamatė. Jie atrado. Molotovas jiems būtų kalbėjęs: "Kokią puikią bažnyčią jums atiduodame! Kuri partija, kuri valstybė taip pasielgtų? Draugams nieko negailim. Bet kišenėje prie širdies laikome aštrų durklą tiems, kurie mus apvilia". Molotovas buvo okupantas. Dabar taip kalba savas. Toks labai savas Čebrikovas.

Ivykių testamentas mums galėtų skambėti ir šitaip: "Draugai! Bažnyčia yra šventovė, kurioje visi žmonės prisipažįsta nusikalte. Bažnyčia turi sutaikyti mus su visais, kuriuos nuskriaudėme. Nesuitaikymas su mumis — tai pilietinis karas, tai kraujas, tai Kalnų Karabachas. Jūs mirti nenorite. Niekas nenori mirti. Jūsų grasinimai nomenklaturai — tai sentimentai, tai tik sentimentai. Visada neapkenti to, be ko negali gyventi".

Yra daug žmonių, kuriems bažnyčios reikia. Dar daugiau yra žmonių, kuriems bažnyčios jau nebereikia. Juo labiau jiems reikia turto.

"Mes turime elgtis taip, kad jie atrastų mus. Mes turime elgtis taip, kad jie mumis nenusiviltų"

1988 lapkričio 18, penktadienis.

Vilnius. LTSR AT sesija nutaria: lietuvių kalba — valstybinė, trispalvė vėliava — valstybinė, "Tautiška giesmė" — LTSR himnas.

Kam kalba, vėliava, himnas, o partijai lieka vis tas pats vadovaujantis avangardinis vaidmuo.

1988 lapkričio 29, antradienis.

Maskva. TSRS AT XII sesija. V. Astrauskas: "Lietuvių liaudies pavargo nuo priklausomybės centru". Nuo priklausomybės lietuviškajai partijai nomenklaturai Lietuvoje niekas dar nėra pavargęs.

(Bus daugiau)

DARIUS IR GIRĖNAS

JŲ SKRYDŽIO
60 METŲ
SUKAKTĮ
PRISIMENANT

21

PAULIUS JURKUS

Šampanas suputojo, sušnyptė, išsiliejo į visas puses. Dabar lėktuvas jau buvo gerai apšlakstytas ir "pakrikštytas".

Nudengus nuo lėktuvo maršką, visi pamatė ant jo šono gražiom raidėm įrašytą LITUANICA.

Tai buvo naujos Lituanikos gimimas, ir didis džiaugsmas apėmė ten susirinkusius ir pačius lakūnus. Lakūnai tuoj sėdo į lėktuvą, ir jis berengint iškilo viršum vieno iš didžiausių Amerikos miestų. Ir koks tai buvo lietuvių pasididžiavimas. Juk atvykę į šį miestą, jie pėsti sunkiai surasdavo savo namus; paskui važinėjo tramvajais, dar vėliau išdidžiai sukiojosi automobiliuose, o dabar štai didelio miesto padangės jiems patikėtos!

Dienraštis "Naujienos" gegužės 6 d. parašė: "LITUANICA,

nuoširdžiai tikėjime, užims vertingą vietą aeronautikos ir lietuvių tautos kilimo istorijoje".

Aukotojų knyga

Darius greit sumojo, kad taip aukotojų pavardės išsibarstys. Reikia visus lapus surinti į gražią knygą ir tą knygą nuvežti į Lietuvą, padėti Vytauto Didžiojo muziejui: tegu ateities kartos mato, kaip lietuviai mokėjo remti bendrus žygius.

Knygoje tik būtų buvę daugybė pavardžių. Reikėjo jai įvardinio žodžio. Tada lakūnai pasikvietė kapitoną Petrą Jurgelą, aptarė su juo, ką parašyti, ir Stepas Darius padiktavo knygos įžangą — jų skridimo įprasmintimo žodį. Pradėjo šiais žodžiais:

"Mes skrisime į Lietuvą! Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir drąsesnių žygių. Būtinai

reikia ir jos sūnams prisidėti prie bendrojo darbo tirti dar mažai žinomas Žiemų Atlanto vandenyno oro sroves, o taip pat naujai išrastus navigacijos būdus ir priemones pritaikyti kasdieniniams reikalams..."

Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės tą paslaptį uždavinti įvykdyti. Mūsų pasisekimas tegu stiprina Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais..."

Gale buvo pridėti ir tokie žodžiai:

"LITUANIKOS pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvos būtinai įveiktų klastingą Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei.

Tad šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva!

Tą didįjį bandymą pradėsime, tikėdamiesi Dangaus palaimos! Stepas parašė, kad Petras Jurgela perskaitytų visą raštą, prašė dar pakartoti. Skaitymo išklause labai rimtai, iškilmingai.

Taip buvo surašytas įvadas į knygą, dedikacija visam šiam žygiui: "Tau, Jaunoji Lietuva!"

Vėliau, šie žodžiai buvo nuolat kartojami. Atskirais lapais buvo išleistas jo testamentas, atskirais

šūkiams išspausdinti žodžiai: "Tau, Jaunoji Lietuva!"

Jaunimo tarpe tai žadino patriotizmą ir ugdė pasiaukojimo dvasią.

Įdomios smulkmenos

Yra ir kitų įdomių smulkmenų, apie kurias mažai kalbama. Darius parašė Lietuvos Aeroklubo žemėlapiu. Savo laiške Darius nurodė, kokių kelių jis skris, tad parašė aiškiai nurodyti švyturių liniją. Švyturių pirmoji paskirtis buvo patarnauti laivams. Aviacijos amžiaus pradžioje, kai būdavo skrendama į tolimes keliones, lakūnai naudodavosi švyturiams, kad galėtų išlaikyti savo pasirinktą kryptį.

Darius prašė, kad paskutinę skridimo naktį, kai lėktuvas artintins prie Lietuvos, Lietuvos radijas kiekvieną valandą perduotų pranešimus. Prašė pradėti lygiai pagal Greenwich meridianą laiką ir pranešimą tęsti 5 minutes. Darius savo laiške taip rašė: "Tuo būdu mes žinotumėm, kuomet laukti pranešimo ir galėtumėm juo pasinaudoti, radijo kompasu nustatant kryptį".

Lietuvos Aeroklubo balandžio pabaigoje jam atsiuntė žemėlapią 1:800,000. Ten buvo pažymėtos visos švyturių linijos ir lėktuvų nusileidimų galimybės. Taip pat atsiuntė ir dvi

knygas apie tarptautinį oro stovį, ir žinių, kaip veikia Europos ir Kauno radijo stotys. Gegužės mėn. pradžioje buvo gautas iš Aeroklubo ir naktinių švyturių tarp Londono ir Berlyno planas.

Stepo svajonės

Savaime suprantama, kad Stepas svajotojo, ką toliau darys, perskridęs Atlantą ir pasiekęs Kaurą. Čia jis turėjo visokiausių planų: būtinai nusikristi į Vilnių, Klaipėdą, Rygą, Taliną, Helsinkį, Maskvą, Prahą ir gal į kitas Europos sostines. Jis norėjo iš Lietuvos skristi aplink pasaulį,

arba iš Prancūzijos ar Airijos skristi į New Yorką. Iš čia, jei sąlygos leistų, nenutūpus nusikristi iki Chicagos.

Po to norėjo parašyti knygą angliškai apie skridimą. Jis turėjo daug žinių ir galėjo parašyti aviacijai naudingą veikalą. Būdamas Lietuvoje žadėjo su paskaitomis lankyti lakūnų stovyklas ir daug ko juos išmokyti.

Iš Lietuvos Stepas planavo parsiskristi Amerikon, aplankyti lietuviškas kolonijas, visiem padėkoti už paramą, visiem parodyti istorinę Lituaniką.

(Bus daugiau)

Pilotas-navigatorius, kapitonas Stepas Darius 1933 m. pavasarį.

Pilotas-mechanikas Stasys Girėnas.

Du laišakai Redakcijai

KADA IR KĄ VEIKĖ GENERALINIS KONSULAS

Nenoromis tapau garsiu žmogum, kurio gyvenimo faktais jau domisi biografai, kaip tą daro "Darbininko" š. m. spalio 29 d. numeryje anoniminis autorius.

Jaučiu ir aš pareigą padėti savo biografijos tyrinėtojams.

Tai gi, visų pirma, ką aš veikiu Yale universitete 1989-1990 mokslo metais?

Tai, ką profesorius Smith savo laiške aiškiai parašė, o "Darbininko" redakcija nutylėjo: buvau "visiting fellow at the Yale Center for International and Area Studies". Esu netgi išsaugojęs savo ID, kurio dėka galėjau naudotis ne tik visomis Yale bibliotekomis, bet taip pat ir Yale universiteto medicininio, aptarnavimo, gimnastikos salėms, plaukimo baseinams, nemokamai universiteto taxi paslaugomis, turėti nuolaidą nuomojant automobilį ir t. t.

Būtent Yale universitete parašiau mokslinį darbą "Lithuania's Independence: the Litmus Test for Democracy in the U.S.S.R.". Šis darbas yra atspausdintas žurnale "Lituanus", ir mano biografijos tyrinėtojai gali jį pasikaityti.

Dar siūlyčiau smulkiau patyrinėti šiuos mano veiklos periodus:

a) ar aš tikrai penkiolika metų dirbau Vilniaus Universiteto Teisės fakultete;

b) ką aš veikiu 1989 metais Maskvos Kremliuje;

c) ar aš tikrai buvau Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento direktoriumi.

Rekomenduočiau savo biografams prieš pradėdami gilesnes studijas pasikaityti gero elgesio vadovėlį, nes dabar panašu į tai, kad tokios sąvokos, kaip mandagumas ir taktas, jiems yra terra incognita.

L. Kučinskas
Lietuvos Respublikos
Generalinis konsulas

-o-

Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas Linas Kučinskas savo laiške redakcijai siūlo patyrinėti kai kuriuos jo veiklos periodus. Šį kartą pateikiame gautus duomenis apie L. Kučinsko darbą Vilniaus Universitete:

"Linas Kučinskas konkurso keliu 1975 metais buvo priimtas į Vilniaus Universiteto teisės fakulteto civilinės teisės katedrą vyr. dėstytoju. 1976 metais jis ėjo docento pareigas ir 1978 metais jam buvo suteiktas docento laipsnis.

1989 metais atostogų metu jis išvyko į JAV ir iš ten laiku negrįžo. Todėl Universiteto rektorius įsakymu buvo pašalintas iš Universiteto kaip pažeidęs darbo drausmę.

Sugrįžęs Lietuvon, jis bandė per teismus grįžti į darbą ir reikalavo, kad jam būtų pakeista atleidimo formulė. Kaip kompromisinis sprendimas buvo nutarta priimti jį 0.25 etato antraeilės docento pareigoms nuo 1991 metų rugsėjo mėn. į tarptautinės teisės katedrą.

1992 metais rugpjūčio mėn. L. Kučinskas buvo atleistas jam pačiam prašant".

JAV LB KAI KURIAS POZICIJAS BEI NUSISTATYMUS PARYŠKINANT

Š. m. spalio 22 d. "Darbininko" laidoje išspausdintas straipsnis "Kad Bendruomenė nepasiklystų" vietomis netiksliai interpretuoja Lietuvių Bendruomenės užimtą poziciją ir jos vadovų veiklą bendradarbiaujant su Lietuvos valdžios pareigūnais. Šiuo pareiškimu siekiama LB poziciją paryškinti ir kai kurias kritiškas pastabas atremti.

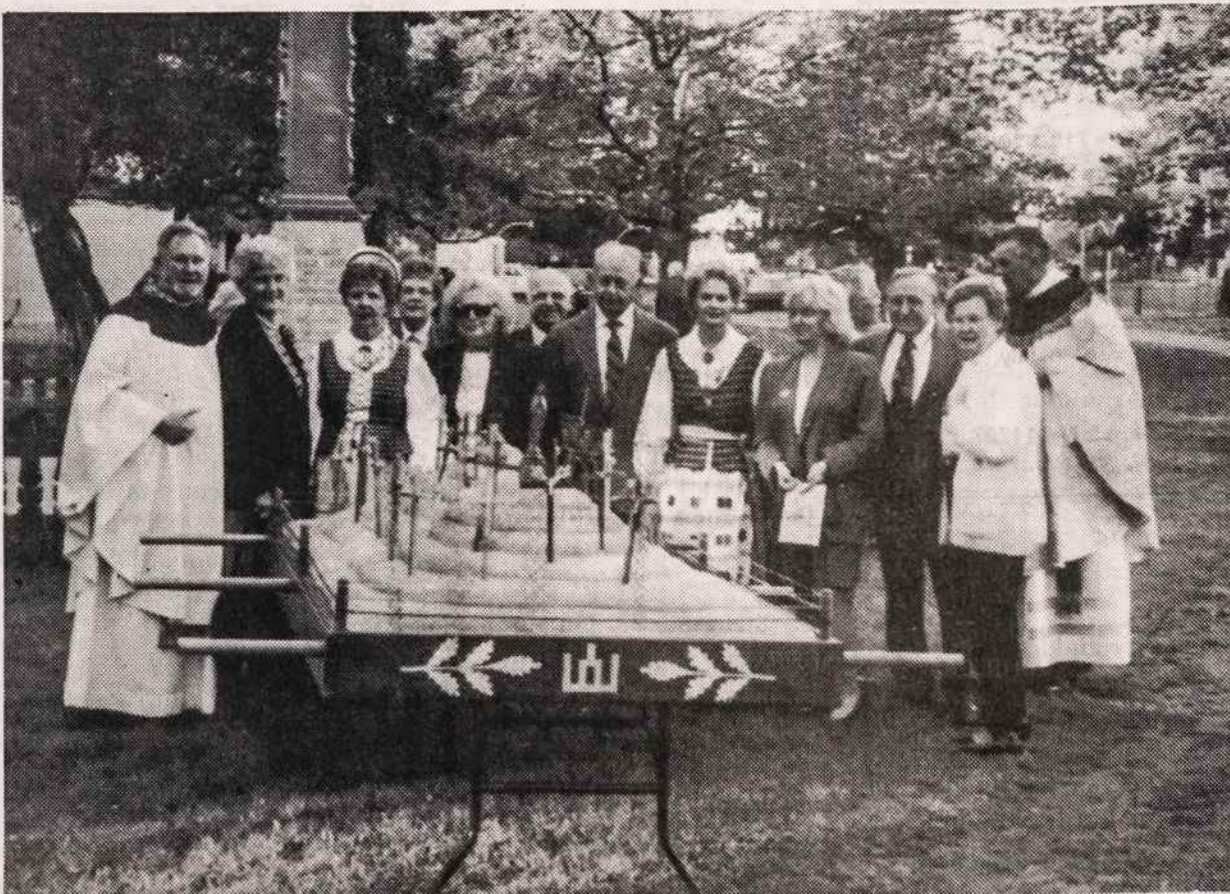
1. JAV Lietuvių Bendruomenė pritaria Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdybos pozicijai nesietį savęs nei su kokia nors viena Lietuvos politine partija, grupe ar judėjimu, nei su kokia nors viena ideja bei pasaulėžiūra. LB veiklos pagrindinis tikslas ir darbų atrama yra nepriklausoma, demokratiška Lietuvos valstybė ir už jos ribų gyvenančių tautiečių lietuviškumas.

2. JAV LB Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko oficialų vizitą Jungtinėse Tautose ir jo susitikimą su JAV prezidentu Bill Clinton laikė dar vienu pozityviu žingsniu Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinime. Demokratinuose rinkimuose išrinkto Lietuvos prezidento vizitas laikytas reikšmingu ir Amerikos lietuviams, ypač, kad prez. Brazauskas rodė norą susitikti su lietuvių visuomene. JAV LB New Yorko ir Vakarų apygardos New Yorko ir Los Angeles miestuose sušaukė viešus informacinius susirinkimus. Įvykiuose susirinkimuose nebuvo varžymo dėl prezidentui pateikiamų klausimų turinio. Los Angeles nebuvo stabdomi norintieji prezidentą piketuoti, nes tai juk viena iš demokratinio gyvenimo apraiškų ir

teisių. Abiejuose miestuose prezidentui užduoti klausimai buvo dalykiški, korektiški, rodą pagarbą prezidento postui, tačiau nebijantys pareikšti išsivijos griežtą nusistatymą dėl kai kurių Lietuvos vyriausybės sprendimų bei politinio gyvenimo neigiamų apraiškų.

3. JAV LB Krašto valdyba nei jos vienetai Lietuvos prezidentui pagerbimų (pabraukta, A. Gė.) neorganizavo, tačiau Lietuvos prezidentą kvietė sutikti pagarbai, nes tai tautos valia išrinktas aukščiausias Lietuvos pareigūnas. Prezidento susitikimo su Los Angeles visuomene metu JAV LB pagerbė Lietuvos ambasadorių Stasį Lozoraitį jo 50-ties metų diplomatinio darbo sukakties proga. Prez. Brazauskas, dar Lietuvoje painformuotas LB Krašto valdybos apie planuojamą amb. Lozoraičio Los Angeles pagerbimą, savo ruožtu St. Lozoraičiui įteikė iš Lietuvos atvežtą oficialų žymenį.

4. "Darbininko" straipsnyje iškeltas siūlymas, kad A. Brazausko susitikimus organizuotų "...Šalčiaus grupė ar Bobelio garbintojai, invokacijoms pasikvietę kauninką iš Chicago", Lietuvių Bendruomenei vargu ar priimtinas. Šaltojo karo laikais išsivija padarė didelę klaidą santykius su kraštu perleisdama patriotizmą niekinantiems, sovietinę okupaciją bijantiems pasmerkti, po liberalizmo skraiste besislapstantiems prisitaikėliams. Jei lietuviškoji išsivija, palyginus su latviais ir estais, šiandien neturi didesnės įtakos nepriklausomos Lietuvos gyvenime, kaltinti galime buvusius laisvinimo veiksmus, neturėjusius platesnės vizijos kovai su

Hartford, CT, Šv. Juozapo katedros šventoriuje prie nešiojamo Kryžių kalno kun. Jonas Rikteraitis (kairėje) ir kun. Francis Karvelis su talkininkais po pamaldų. Brian Daigle nuotrauka

NEŠIOJAMAS KRYŽIŲ KALNAS

Netoli Šiaulių yra kalva, žmonių vadinama Kryžių kalnu. Kalva yra 10 metrų aukščio, viršūnėje — ovalinė aikštelė. Manoma, kad čia yra buvusi pilis, minima XIV amžiaus kalavijuočių kronikose.

Kryžiai ant kalvos pirmą kartą paminėti 1850 metais. XX-ojo amžiaus pradžioje Kryžių kalnas jau plačiai žinomas, tampa šventa vieta. Ją lanko pavieniai žmonės ir grupės. Kryžiai buvo ir dabar tebėra votyviniai, t. y. jais dėkojama ar prašoma kunors, memorialiniai — atmintiniai, skirti istoriniams įvykiams ir kt.

Sovietinės okupacijos metu okupantu. Demokratiškai išrinkti LB organai ne tik turi, bet ir privalo organizuoti susitikimus su Lietuvos žymiais asmenimis, pozicijoje ir opozicijoje.

5. PLB valdybos delegacijos prez. A. Brazauskui New Yorke įteiktas memorandumas, išskyrus munit klausimą, išimtinai rėmėsi VIII-jo PLB Seime priimtais nutarimais. Straipsnyje siūloma 26 PLB kraštų Bendruomenių atsiklausimo tad gal ir nereikėjo, nes tai būtų buvęs laiką gaišiantis biurokratizmas. Kiek tai liečia munit dovanų siuntiniam į Lietuvą, argi kuri nors kraštų Bendruomenė norėtų matyti juos paliktus? Tuo pačiu, kuo gi pagrįstas straipsnyje teigimas, kad memorandumas pirmoje vietoje stato karo meto pabėgėlių į Vakarų reikalus, o ne labiau nukentėjusių, kurie atsidūrė Rytuose? Kelis kartus teko perskaityti memorandumą ir nei vienos kurios nors išsivijos dalies memorandumu favorizavimo neužtikau. Specifiniai memorandumas pabrėžė konsulatų steigimo Rytuose klausimą — Sibire, Karaliaučiuje, Lenkijoje (Punske), Gudijoje. Su Rytais buvo surišti ir delegacijos sudėtyje dalyvavusių JAV LB Krašto valdybos pareigūnų klausimas dėl svarbos išlaikyti Laisvos Europos radijo transliacijas į Lietuvą ir Rytų Europos kraštus.

6. Kiek tai liečia kraštų Bendruomenių vadovybių sprendimų derinimą su LB apylinkėmis, tvirtai tikiu, kad JAV LB per apygardų valdybų pirmininkų suvaživimus, Tarybos sesijas, visuomenines konferencijas patiria visuomenės nuotaikas. Prieš mėnesį Chicagoje vykusį JAV LB XIII-sios Tarybos trečioji sesija parodė, kad autokratiško kai kurių LB vadovų elgesio Tarybos nariai nežada toleruoti.

Panaši maldos diena už Lietuvą vyko ir šių metų spalio 24 d., kai Hartfordo katedroje vėl buvo laiminami nauji kryžiai, šį kartą ir paties arkivyskupo bei katedros klebono. Šiomet jau buvo 34 kryžiai. Ir tų kryžių laukiama daugiau ir daugiau.

Pamaldose už Lietuvą dalyvavo daug lietuvių ir jų draugų iš Connecticut ir aplinkinių valstijų. Pamaldų tradicija tęsiasi. Organizatoriai — Connecticut Lithuanian Catholics — kviečia ir

Kryžių kalnas tapo valdžiai nepageidaujama vieta. O kryžių vis daugėjo, įrašus ant jų vietinė administracija laikė antitarybiniais. Nesisekė bandymai apvalyti tuos paminklus nuo nepageidaujamų įrašų: vietoje pašalintų atsiradavo vis daugiau naujų.

1961 m. pavasarį valdžia nutarė susidoroti su Kryžių kalnu. Jis su buldozeriais buvo nušluotas. Tačiau naktimis vis atsiradavo naujų kryžių. Toks kryžių karas tęsėsi iki 1988 metų.

Kryžių kalnas — tai tikrai nepakartojama tautos dvasios išraiška. Niekur kitur pasaulyje tokio paminklo nerasi. Nenuostabu tad, kai popiežius Jonas Paulius II lankėsi Lietuvoje, jis ir prie Kryžiaus kalno aukėjo mišias ir susitiko su lietuvių maldininkų minia.

Miniatiūrinį Kryžių kalną turėti ir savo artumoje sumanė Šv. Andriejaus lietuvių parapijos (New Britain, CT) klebonas kun. Jonas Rikteraitis. Jis ilgai tą mintį puoselėjo, kol pagaliau toks simbolinis, nešiojamas Kryžių kalnas buvo paruoštas ir pirmus 8 kryžius palaimino Hartfordo arkivyskupas Daniel A. Cronin 1992 m. rugsėjo 20 d., kai buvo bendrai meldžiamasi už Lietuvą.

Panaši maldos diena už Lietuvą vyko ir šių metų spalio 24 d., kai Hartfordo katedroje vėl buvo laiminami nauji kryžiai, šį kartą ir paties arkivyskupo bei katedros klebono. Šiomet jau buvo 34 kryžiai. Ir tų kryžių laukiama daugiau ir daugiau.

Pamaldose už Lietuvą dalyvavo daug lietuvių ir jų draugų iš Connecticut ir aplinkinių valstijų. Pamaldų tradicija tęsiasi. Organizatoriai — Connecticut Lithuanian Catholics — kviečia ir

kitas parapijas bei pavienius asmenis prisidėti prie šio nešiojamo kryžių kalno didinimo ir maldų už Lietuvą gausinimo.

Smulkesnes informacijas mielai suteiks kun. Jonas Rikteraitis. Jo adresas: St. Andrew Church, 396 Church Street, P. O. Box 515, New Britain, CT 06050. Telef. 203 224-0341.

-o-

Šiais metais, spalio 24 d., sekmdienį, "Maldų už Lietuvą" dienos proga, Šv. Juozapo katedroje iškilmingoms koncelebracinėms mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė arkivyskupas Daniel A. Cronin. Visoms apeigoms vadovavo msgr. Daniel J. Plocharczyk. Su arkivyskupu mišias koncelebravo šie kunigai: Valdemaras Cukuras — Putnam, CT, Juozas Grabys — Amsterdam, NY, Albinas J. Gurklis, MIC — Thompson, CT, Algis Gudelis, SJ — Kaunas, Lietuva, Albertas T. Karalis — New Haven, CT, Francis V. Karvelis — Waterbury, CT, Stephen A. Krugel — New Haven, CT, Segundo Las Heras — Poquonock, CT, Christie A. Macaluso — Hartford, CT, Juozas J. Matutis — Hartford, CT, Jonas T. Moskus — Hartford, CT, Jonas E. Rikteraitis — New Britain, CT, Paulius P. Sabulis — Waterbury, CT, Zenonas A. Smilga — Westbrook, CT, msgr. Jean C. Tetreault — Fairfield, CT.

Giedojų jungtinis Connecticut valstijos lietuvių parapijų choras, vadovaujamas Geraldine Ganzer — New Britain, CT, Vargonais grojo James Biery, Šv. Juozapo katedros vargonininkas, Hartford, CT.

Mišiose Šv. Rašto ištraukas skaitė Susanne Kosa — St. Joseph — Waterbury, CT, Olga Gray, St. Anthony, Ansonia, CT, Jūratė DiBenedetto, Holy Trinity — Hartford, CT, kun. Francis V. Karvelis — Waterbu-

LITERATŪROS VAKARAS LOS ANGELES

Dvidešimt septintajame Los Angeles literatūros vakare programos atlikti iš Lietuvos atvyksta Kauno dramos teatro aktorius, poetas Kęstutis Genys. Vakarą įvyks Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje gruodžio 5 d., sekmdienį, po sumos.

Kęstutis Genys yra išleidęs vieną eilėraščių rinkinį ir stengiasi, kad prieš kelionę Amerikon išeitų ir antras. Rinkinys jau paruoštas. Labiausiai Lietuvoje yra išgarsėjęs kaip teatro aktorius ir grožinės kūrybos, ypač poezijos skaitytojas. Jis Sąjūdžio pusėje taip pat dalyvauja ir Lietuvos atkūrimo procesuose. Labiausiai audringose Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos buvo dažnai kartojamas jo eilėraščių "Kelkimes" posmelis:

*Ko verkiame ir dejuojame
Ko slapstomės pakampėse?
Aušra įsidienojusi
Pabudome ir Kelkimes!*

Kęstutis literatūros studijas Kaune pradėjo okupacijos metais. Kaune studijavo ir scenos meną. Vėliau išvyko Maskvon. "Mane žudė Maskva — mokė būt artistu". Bet "neišmokau vaidinti, neišmokau meluoti, neišmokau ir aš, kad laimingas, nuduot", posmavo Genys dar 1983 m. Politškai vaidinti neišmoko, bet Kauno dramos teatre jis atlieka pagrindines roles. Yra sukūręs keliasdešimt vaidmenų Grušo, Borutos, Inčūros, Sajos, Čechovo, Sruogos, Rolland, O'Neill ir kitų dramaturgų scenos veikalų pastatymuose. Kas yra dalyvavęs jo poezijos recitaliuose, skiria jam aukščiausius įvertinimus, kaip tai "unikalus", "nepamirštamas", "išspaudžia ašaras" ir panašiai.

Poetas Bernardas Brazdžionis ir beletristė Alė Rūta taip pat pasirodys aktorius Kęstučio Genio poezijos recitalyje.

J. Kj.

— Pietų Korėja pasiūlė Lietuvai 10 milijonų USD lengvatinių ilgalaikių kreditų keliems projektams įgyvendinti: rengiamasi gaminti sportinius batelius, videomagnetonus, telefonų stotis, perdirbti odas. Už tuos kreditus bus perkama gamybai reikalinga Pietų Korėjos technika.

ry, CT.

Tikinčiųjų maldai vadovavo Alfonsas Dzikas lietuviškai ir Sharon Coffey angliškai. Aukojimo dovanas prie altoriaus nešė Connecticut valstijos lietuvių parapijų atstovai. Erdvi Šv. Juozapo katedra buvo pripildyta tikinčiųjų — lietuvių ir jų draugų.

K.B.

A. Čiuberkis ir p. Krivickaitė vėl lankėsi Lietuvoje ir talkino lietuviams gydytojams vaikų terapijos srityje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Algimantas S. Gečys
JAV LB Visuomeninių reikalų
Tarybos pirmininkas

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS ATSAKO

(atkelta iš 1 psl.)

sprendžiant svarbiausias problemas susijusias su išeivija.

Lietuvos telegramų agentūra (ELTA) jau pradėjo siųsti kasdieninius informacinius biuletenius į lietuviškų laikraščių redakcijas ir kitais adresais. Ši informacijos gija, nors, neslėpsiu, gana brangiai kainuojanti valstybei, leis daugumai šiaurės ir Pietų Amerikos lietuvių geriau jausti Lietuvos gyvenimo pulsą.

Labai įdomus Jūsų pasiūlymas suteikti galimybę už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams rinkti vieną ar du atstovus į Seimą. Manau, kad šį pasiūlymą visapusiškai išnagrinės Seimo nariai, svarstydami rinkimų įstatymo pataisas.

Lietuviškoji išeivija – tai sąsaja, jungianti mūsų šalį su Europos ir pasaulio bendrija. Mūsų tautiečių patyrimas, proto ir rankų jėga nepaprastai vertingi atgimstančiai Lietuvai. Todėl Lietuvos Respublikos valdžia dėsis visą pastangą, kad išeivija dar aktyviau ir vaisingiau įsijungtų į ša-

lies gyvenimą. Juk mūsų visų bendras tikslas ir darbų atrama – ne tik nepriklausomos, bet ir demokratinės, klestinčios Lietuvos valstybės vizija.

Algirdas Brazauskas

Redakcijos pastaba: Jau praėjo daugiau kaip mėnuo, kai "Darbininko" redakcija pradėjo laukti Lietuvos telegramų agentūros (ELTA) kasdieninių informacinių biuletenų. Tikėjome, kad "Darbininko" redakcijos adresas bus įtrauktas į gavėjų sąrašus. Deja, turime konstatuoti faktą, kad Lietuvos valdžia taip brangiai kainuojančią "informacijos giją" nusprendė papiginti, sutaupydama "Darbininko" redakcijos sąskaita: "Darbininkas" jokios informacijos negauna. Gal ji plukdoma laivu? Tada reikėtų sutaupyti Lietuvos žmonių pinigų – iš viso atsakyti "informacijos" (pasenusios 3-4 mėnesiais) pristatymo, nes Lietuvos gyvenimo pulso, gaunant tokią "informaciją", neįmanoma pajusti.

JUNGTINĖS TAUTOS RAGINA RUSIJĄ NEDELSIANT ATITRAUKTI KARIUOMENĘ IŠ ESTIJOS IR LATVIJOS

(atkelta iš 1 psl.)

praėjus dviem metams nuo Baltijos valstybių nepriklausomybės tarptautinio pripažinimo, Rusijos kariuomenė dar nėra išvesta iš visų trijų valstybių. Ji ragino toliau tęsti derybas dėl išvedimo lankstumo dvasioje. Kanados atstovė pasveikino Generalinio Sekretoriaus pasiuntinio skrymą ir siuntimą į Baltijos valstybes, ir kvietė JT vadovą toliau dalyvauti klausimo sprendime.

Lietuvos Ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis aiškino Asamblėjai, kad po kariuomenės atitraukimo, Lietu-

vos ir Rusijos santykiai žymiai pagerėjo. "Dabar, kai kariuomenės jau nebėra, tam tikras (santykių) gydymo procesas gali prasidėti", – pasakė Lietuvos atstovas. Tolimesnis Rusijos kariuomenės buvimas Estijoje ir Latvijoje kelia susirūpinimą dėl jos galutinio tikslo.

"Ypač esame susirūpinę Rusijos Federacijos reikalavimu toliau išlaikyti karinius objektus Latvijoje", – sako Simutis, – "– tai vestų šių nepriklausomą šalį į Rusijos karinės įtakos sferą, tuo pažeidžiant jos suverenumą ir savistovumą". Baigdamas Ambasadorius Simutis kvietė tarptautinę bendriją paremti JT rezoliucijos įgyvendinimą bei Estijos ir Latvijos teisėtus reikalavimus.

Kaip jau anksčiau pranešta, praėjusių metų Generalinės Asamblėjos priimta rezoliucija kariuomenės išvedimo klausimu įpareigojo Generalinį Sekretorių Boutros Boutros-Ghali informuoti šių metų Asamblėjos sesiją apie rezoliucijos įgyvendinimą. Tuo tikslu š. m. rugpjūčio mėn. pabaigoje ir rugsėjo pradžioje Lietuvoje,

Vienas didelis kryžius?

(atkelta iš 3 psl.)

tik Lietuvos, bet ir kitų kraštų archyvus, surinkę dar gyvų liudininkų parodymus, lietuvių mokslininkai būtų pajėgūs istorinės tiesos šviesa apšviesti heroizmo ir genocidiniams nusikaltimais paženklintus Lietuvos istorijos dešimtmečius. Nepakartoti Nūrnbergo teismo, kuriame raudonieji fašistai, užsidėję teisėjų togas, teisė šurpau suokalbio bendrus, ruduosius fašistus.

Praeities į Lietuvos prezidento pasiūlytą duobę suversti, užkasti ir kryžiumi prispausti neįmanoma, kol dar akis į akį susiduria kankintojai ir kankiniai: šnipai, neteisingi liudininkai ir teisėjai su politiniais kaliniais, skundikai ir trėmimų vykdytojai su tremtiniais, kai skriaudėjai naudojasi nuskriaustųjų turtais, tebeturi privilegijas ir moko tautą etikos ir demokratijos.

LDD partija buvo pažadėjusi įvertinti savo komunistinę praeitį, bet pažado netęsėjo. Aukštieji Maskvos buvę patikėtiniai Lietuvos komunistų partijos ir KGB struktūrose irgi tyli. Neatsirado nė vieno iš jų, kuris geravališkai ir pilnai atskleistų savo praeitį. Todėl reikia pritari lietuviškų studijų savaitės Dainavoje išvadinei minčiai, pasisakančiai "už aiškų desovietizacijos įstatymą ir nusikaltėlių žmoniškumui traukimą atsakomybėn. Tai būtina ne bausmėm skirti, bet istoriniam teisingumui atstatyti ir moralinei atsakomybei išryškinti" ("Darbininkas", nr. 41).

RUSIJOS PREZIDENTAS apie save ir spalio pučą...

Vokietijos televizijos kompanija ARD lapkričio 12 d. paėmė interviu iš Rusijos prezidento B. Jelcino. Jis prisipažino, kad geria alkoholinius gėrimus, bet sakė, kad niekada nepasigeria: "Aš niekada negeriu tiek daug, kad pasigerčiau".

Didžiausiu asmeniniu trūkumu B. Jelcin laikė tai, kad jis negali priimti prieštaravimų. Todėl Prezidentas sakė: "Aš dažnai esu netolerantiškas".

Tarp sektinų pavyzdžių, B. Jelcin pažymėjo žmogaus teisių aktyvistą Andrei Sacharov - "garbingumo žmogų" - ir buvusią Britanijos ministrę pirmininkę Margaret Thatcher - "žavią geležinę žmonių sąrašė B. Jelcin paminėjo ir Rusijos carą - Petrą Didįjį, kuris atidarė Rusiją Vakarams, asmeniškai nukirsdamas galvas savo oponentams.

Dabartinis Rusijos Prezidentas neturi gerų žodžių apie buvusį

Cape Cod etniniame festivalyje spalio 10 d. prie lietuviškos parodos stalo Stasys Norkūnas ir Genovaitė Treinienė. Alfonso Petručio nuotrauka.

CAPE COD LIETUVIŲ VEIKLA

Smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės koncertas

Su rudens pradžia šiame kurtiniame iškyšulyje prasideda ir lietuvių veikla. Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė-Berģienė, turinti savo privačią studiją, pastaruoju metu yra įsijungusi į ruošiamus amerikiečių koncertus, kaip solistė ir kaip styginio kvarteto The Vineyard Sounds String Quartet narė.

Š. m. rugsėjo 12 d. kvartetas jau antrą kartą pasirodė Cape Codo dailiųjų menų rūmuose su klasišką – Richterio, Mendelssohno ir Brahms'o kūriniais.

Koncertus vadinamus Tea and Symphony, mielai lanko ir vietos lietuviai. Įdomu yra tai, kad koncertas vyksta erdvioje muziejaus salėje su išstatytais meno kūriniais. Prie staliukų, pradžioje programos pavaišinama arbata su pyragaičiais. Po to vyksta koncertas.

Rinkliava Lietuvos našlaičiams

Spalio pradžioje Aleksandra Čereškienė ir Regina Petrutienė, Bostono draugijos VILTIS paskatintos, Cape Codo pravedė rinkliavą Lietuvos našlaičiams susėlpti.

Per kelias dienas, talkinant vietos Centerville amerikiečių katalikų parapijai, buvo surinkta daug vertingų drabužėlių, paltukų, apavų ir kitokių dalykų, ku-

— LR Misija JTO

Atrodo, kad šios programos Cape Codo populiarėja.

Tautos festivalis

Spalio 10 d. vietos kolegijos Cape Cod Community College rūmuose įvyko plačios apimties įvairių religinių tautinių grupių suorganizuotas festivalis su pasirodymais scenoje, parodomis ir valgiais.

Lietuviams ten atstovavo dvi liaudies meno puoselėtojos – Genovaitė Treinienė ir Regina Petrutienė. Jos buvo išstačiusios labai vertingų, meniškų gintaro dirbinių bei lietuviškų drožinių, audinių, margučių, Vilniaus verbų pavyzdžius.

Ypač žiūrovų akis patraukė – Vytis – vieno gintaro mozaika ir du panoraminiai Lietuvos vaizdai – gintaro inkrustacija medyje.

Festivalyje apsilankė keli tūkstančiai amerikiečių.

Apylinkių vadovų pasitarimas

Cape Codo gyvena LB Boston apygardos valdyba: ilgalaikis pirmininkas Česlovas Mickūnas, vice, pirmininkas Jonas Vasys, Regina Petrutienė ir Jonas Čereška.

Valdybos rūpesčiu Providence mieste, RI, š. m. spalio 17 d. buvo suauktas apylinkių vadovų metinis pasitarimas, kuris praėjo darbingoje nuotaikoje. Iš suvažiavimo atstovų pranešimų apie jų veiklą apylinkėse susidarė vaizdas, jog, nežiūrint sunkumų ir kliūčių, vyresnioji karta neša visą darbo našumą, neapleisdama lietuviškų veiklos dirvonų.

Providence suvažiavime iš Cape Codo dalyvavo dešimt asmenų.

Gražus mokymo ir auklėjimo pavyzdys

Cape Codo apylinkės narė, labai darbšti ir pareigingą, čia gimusi Rūta Prouty pamažu lietuviškon veiklon įtraukė ir savo dukrą, pradžios mokyklos mokytoją Lindą Brenneman. Šioji pernai savo iniciatyva pasiėmė pusės metų atostogas, nuvyko Žemaitijon ir tenai dirbo su Telšių ir Viešvienu kaimo mokiniais, mokydama anglų kalbos.

Sužavėta moksleivių drausmingumu ir darbštumu, Linda

(nukelta į 6 psl.)

Cape Cod etniniame festivalyje spalio 10 d. lietuviškos parodos rengėjos: iš k. Regina Petrutienė ir Genovaitė Treinienė. Esponatų tarpe iš gintaro sudarytas Vytis – mozaika. Alfonso Petručio nuotrauka

— Dr. Alfonsas Eidintas, Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius JAV, lapkričio 16 d. atvyko į Washington, DC. Dulles aerouoste Ambasadorių pasitikimo Valstybės Departamento Protokolo ir Baltijos skyriaus atstovai.

— Literatūros ir muzikos vakaras, rengiamas VIII Mokslo ir kūrybos simpoziume, įvyks lapkričio 26 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Chicagos Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Bus įteiktos Lietuvių Rašytojų draugijos ir JAV LB Kultūros Tarybos premijos. Antroje dalyje išeivijos lietuvių rašytojų poezijos skaitymai ir pianino rečitalis.

— Philadelphia LB apylinkės metinis susirinkimas įvyks gruodžio 5 d., sekmadienį, Šv. Andriejaus parapijos salėje, tuoj po 10:30 val. lietuviškų mišių. Po oficialios susirinkimo dalies bus Jono ir Marijos Zerr pranešimas apie jų patirtį Lietuvoje, kur jie abu gyveno ir dirbo visus pereinamus metus. Jie abu yra advokatai.

— Dr. Alfonsas Eidintas, Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius JAV, VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumo organizatoriams ir dalyviams pasiuntė sveikinimą raštu.

— ŠAL Muzikos sąjungos seimas įvyks lapkričio 26 d., penktadienį, 3 val. popiet Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL. Programoje – Dainų šventės Lietuvoje reikalai ir išeivijos dainų šventės galimybės ateityje, žurnalas "Muzikos žinios", sąjungos ateitis, valdybos rinkimai.

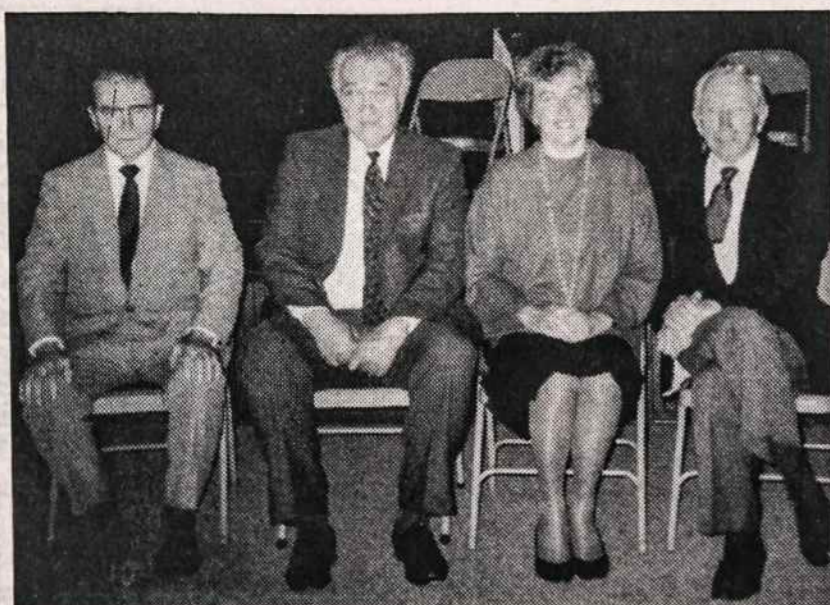
— Pianistė Aldona Kepalaitė, JAV LB Kultūros tarybos laureatė, atliks Vlado Jakubėno, Juliaus Gaidelio, Jeronimo Kačinskio ir Kazio Viktoro Banaičio kūrinius VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumo literatūros ir muzikos vakare lapkričio 26 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Chicagos Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

— Lietuvių Fondas lapkričio 1 d. savo įstaigą perkėlė į Pasaulio Lietuvių Centrą Lemont, IL. Darbo valandos kasdien, išskyrus šeštadienį ir sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. Naujas adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Telef. 708 257-1616. Fax 708 257-1647.

— Pirmoji dainų šventė buvo surengta Kaune 1924 m. Atžymint dainų švenčių 70 metų sukaktį, 1993-čiais ir 1994-tais bus surengtos specialios šventės: 1993-čiais – jaunimo, o 1994-tais – Pasaulio lietuvių. Į jas kviečiami ir Lietuvos ir išeivijos lietuvių chorai bei šokių vienetai. Didžioji šventė numatoma 1994 m. liepos 1-3 dienomis.

— Nauji Darbininko skaitytojai: Nijolė Andrusaitis, Richmond Heights, OH, užsakė Aldonai Yabchuck, Elizabeth, NJ, Teresė Zebertavicius, Treasure Island, FL.

Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Įvairių švenčių ir jubiliejų progomis geriausia dovana – Darbininko metinė prenumerata, kuri kainuoja tik 30 dol.

LB Bostono apygardos valdyba. Iš k.: Jonas Vasys, pirm. Česlovas Mickūnas, Regina Petrutienė, Jonas Čereška. Gintaro Čepo nuotrauka

CAPE COD LIETUVIŲ VEIKLA

(atkelta iš 5 psl.)

Brenneman, grįžusi atgal į Ameriką, savo lėšomis atsikvietė vieną gabią merginą, 17 m. Asta Antulytė ir ją vienam semestriui įregistruo į amerikiečių vidurinę mokyklą New Hampshire valstijoje, kur ji dirba. Asta turi patobulinti kalbą bei susipažinti su Amerikos švietimo sistema. Prie Antulytės atsikvietimo išlaidų prisidėjo ir vietos Cape Codo apylinkė.

Dienraštis "The Cape Cod Times", kurio tiražas apie 5,000 spalio 31 d. įsidėjo ilgoką rašinį apie Antulytę ir jos globėją Brenneman su tokia antrašte: Lietuvaite jaunuolė susipažįsta su laisve ir demokratija Amerikoje.

Laikraštis taip pat įdėta ir jos nuotrauka.

Cape Code, Hyannis mieste, turįs savo kliniką ortodontologijos daktaras Mindaugas Pautienis pernai buvo atsikvietęs iš Kauno medicinos akademijos profesorę dr. Alę Gaidytę pasitobulinti savo specialybėje. Apylinkės valdyba, pritardama dr. Pautienio planui, surinko pinigų apmokėti viešnios kelionei Amerikon ir atgal. Šalia to, dr. Pautienis pasiuntė Kauno medicinos akademijai įvairių įrankių bei kitų medicinos reikmenų.

Kitas vietinis dantų gydytojas dr. Ričardas Shakalis su kolegomis yra įsteigęs amerikiečių specialistų būrelį Dentcare Lithuania, kad pagelbėtų Lietuvos dantistams susipažinti su Vakarų laimėjimais toje srityje.

Radio mėgėjai

Cape Code lietuviai turi keletą vadinamų HAM radijo operatorių t. y. trumpų bangų radijo

mėgėjų, kurie eterio bangomis palaiko ryšius su Amerikos, Lietuvos ir kitų kraštų panašiais radijo "sirgaliais".

Šio "sporto" sritis stato keletą būtinų reikalavimų: pirmiausia — reikia įsigyti brangoką siųstuvą, antenas ir kitus priedus. Po to, išlaikius tinkamus egzaminus, gauti valstijos leidimą ir jau tada gali pradėti transliacijas. O čia yra asmens — "radijušniko" kantrybės išbandymas. Juk tokiam radijo mėgėjui reikia ilgas valandas vienu-vienam šedėti savo studijoje ir gaudyti eteryje kitų asmenų siunčiamus signalus arba pranešimus.

Šios srities specialistas — veteranas inž. Edvardas Shakalis pvz. apie 1991 m. sausio 13-tos tragiškus įvykius prie Vilniaus TV bokšto sužinojo tuoj pat iš savo Lietuvos kolegos, kuris trumpomis bangomis informavo čia gyvenančius tautiečius.

Kiti Cape Codo "radijušnikai" yra: ateiviai — Jurgis Laurinaitis, dar gimnazijos laikais Kaune turėjęs savo darbo siųstuvą, kurį konfiskavo: Lietuvon atėję rusai, ir Romas Račkauškas, neseniai įsikūręs Cape Code..

40 metų Lietuvos Enciklopedijai

Šiomet (1993 m.) šveina keturiasdešimt metų, kai 1953 metais Bostone buvo pradėta leisti "Lietuvių Enciklopedija". Tačiau leidėjas Juozas Kapočius, turėdamas ribotą biudžetą ir negausų būrelį bendradarbių ir talkininkų, metai iš metų visuomenei pateikdavo po naują enciklopedijos tomą.

Ir taip 1969 metais jis pilnai užbaigė savo planą, išleisdamas visus tos enciklopedijos 36 to-

mus. Priedo — netrukus iševija susilaukė ir kito Kapočiaus laimėjimo: šešių tomų "Encyclopedia Lituanica" anglų kalba.

Įdomu yra tai, kad tuometinė Tarybinė Lietuva savo enciklopedijos neturėjo. Patyrusi apie Kapočiaus sėkmingą darbą, ji griežėsi atitaisyti savo garbę. Tik po 13 metų, t. y. 1966 m. Vilnius, gavęs Maskvos leidimą, pradėjo leisti savąją "Mažąją Lietuvos Enciklopediją", susidedančią iš trijų tomų.

Cape Codo lietuviai didžiuojasi, turėdami savo tarpe pensininką — pionierių — spaustuvininką — leidėją Juozą Kapočių, kuris, nežiūrint pažengusio amžiaus ir sveikatos, dalyvauja lietuviškuose renginiuose, važinėja Lietuvon bei sielojasi dėl Lietuvos nesėkmių.

Alf. Petrutis

Muzikos žinovas

Stambaus verslininko viloge skambina žinomas pianistas. Nuskambejęs paskutiniam muzikos akordui, pasigirsta gausūs aplodimentai.

— O dabar, — sako patenkintas šeiminkas, — paskambinkite mum "Mėnulio sonatą".
— Dar kartą? — nustebė pianistas.

Patirtis muzikoje

Garsus pianistas pasakoja: — Kartą koncertavau turtingo verslininko namuose. Pradžiai pasirinkau pjese fortepijonui, kur buvo daug pauzių. Vienos pauzės metu prieina prie manęs šeiminkas ir šnibžda: "Jūs geriau skambinkite tai, ką geriau mokate".

IT'S EASY TO BANK BY MAIL.

WE'LL PAY THE POSTAGE BOTH WAYS!

The South Boston Savings Bank's famous postage paid both ways bank by mail plan is easy, convenient and sensible.

When the bank receives your savings or checking account transaction it's processed and mailed back to you the same day. Thousands of our customers have enjoyed this free service for years.

When you bank by mail, the South Boston Savings Bank is as close as the nearest mail box.

Open an account today by filling out the coupon below or visiting one of our conveniently located offices.

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

Mail check to: South Boston Savings Bank, 460 West Broadway, South Boston, MA 02127 or call 269-2500.

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____ ZIP _____
AMOUNT ENCLOSED \$ _____
SOCIAL SECURITY NO. _____
DATE OF BIRTH _____
SIGNATURE _____

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
0268-2500

WEYMOUTH OFFICE
544 Main St.
337-1050

NEPONSET CIRCLE
740 Gallivan Blvd.
825-9090

QUINCY OFFICE
690 Adams St.
Latin Square
479-9660

NEEDHAM OFFICE
355 Chestnut St.
449-0210

WEST ROXBURY
1833 Centre St.
323-9000

MEMBER FDIC AND DIFM ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

NEW A Full - Length Book **NEEDED**
16 Years in the making

The Catholic Answer to the Jehovah's Witness

By Louise D'Angelo

There is nothing like this book in print today. Full explanations of what the witnesses believe and how they use the Bible to confuse unsuspecting Catholics. A must for anyone who confronts Jehovah's Witnesses and their teachings. (P.B. 200 pages)

Spanish Edition

La Respuesta Catolica a Los Testigos De Jehovah

- English \$8.00
- Spanish \$8.00

Postage and handling is \$2.50 per book
Send to: The Maryheart Catholic Info. Center, Inc.
22 Button St. Meriden, CT. 06450

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York - Vilnius - New York \$599 r.t.
Chicago - Vilnius - Chicago \$599 r.t.
One way \$380

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

SUDARYDAMI TESTAMENTUS, NEPAMIRŠKITE "DARBININKO"!

Tuo prisidėsite prie lietuvių palaikymo ne tik JAV, bet ir visuose lietuvių židiniuose, kuriuos kiekvieną savaitę lanko "Darbininkas".

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- VILTIES siuntinių tarnyba yra ne pelno organizacija, kuri surenka pagalbos siuntinius Amerikoje ir išvežioja po visą Lietuvą.
- Visus siuntinius nuvežame ir žmonėms asmeniškai į namus pristatome vieno mėnesio laikotarpyje.
- Minimalus mokestis už siuntinį yra \$25. Vieno svoro kaina yra nuo 69 iki 99 centų.
- Visi siuntiniai yra apdraudžiami.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti ypatingai sunkiai pragyvenančius Lietuvos žmones šiuo sunkiu laikotarpiu.
- VILTIES sekantis konteineris į Lietuvą išvyks gruodžio 16 d.

Siuntiniai gruodžio mėnesį surenkami sekančiuose miestuose:

BROOKLYN, NY 4 d. (šeštadienį)	10.00 - 2.00 po pietų
PROVIDENCE, RI 8 d. (trečiadienį)	12.00 - 3.00 po pietų
CENTERVILLE (Cape Cod), MA 8 d. (trečiadienį)	4.00 - 6.00 po pietų
BROCKTON, MA 9 d. (ketvirtadienį)	3.30 - 7.00 po pietų
PUTNAM, CT 10 d. (penktadienį)	4.00 - 6.00 po pietų
WATERBURY, CT 11 d. (šeštadienį)	9.00 - 11.00 ryte
HARTFORD, CT 11 d. (šeštadienį)	11.30 - 1.30 po pietų
WORCESTER, MA 11 d. (šeštadienį)	12.00 - 4.00 po pietų
LOWELL, MA 12 d. (sekmadienį)	12.00 - 2.00 po pietų
LAWRENCE, MA 12 d. (sekmadienį)	3.00 - 5.00 po pietų

Dėl visos smulkesnės informacijos prašome kreiptis telefonu:

(617) 269 - 4455

Gintaras Karosas, Vytautas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO

atlanta IMPORT EXPORT

Trumpiausias kelias į Lietuvą

SIUNTINIAI | LIETUVA

SIUNTINIAI PRISTATOMI | NAMUS

NEW YORKE, KREIPKITĖS | MŪSŲ ATSTOVA

TEL. (718) 441-4414

85 - 17 101 ST.

Richmond Hill, NY 11418

IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.

1-800-775-SEND

IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES | VILNIŲ IR RYGA
IKI KOVO MĖNESIO PABAIGOS:

	Į Vilnių	Į Rygą
Iš New York	\$700.-	\$600.-
Iš Boston, Philadelphia, Washington	\$700.-	\$700.-
Iš Chicago	\$750.-	\$620.-
Iš Minneapolis, Cleveland, Detroit	\$750.-	\$750.-
Iš Florida	\$800.-	\$750.-
Iš Los Angeles, San Francisco, Seattle	\$950.-	\$950.-

Kainos padidintos Kalėdų laikotarpiui.
Siūlome papigintas keliones ir iš Lietuvos ir Latvijos.

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 944-1273

(201) 592-8780

Lietuviai esame visi -
Lietuvių Fondė ar esi?

14911 127th Street
Lemont, IL 60439
Tel.: (708) 257-1616
Fax.: (708) 257-1647

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. jn. = atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, jm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1993 m. rugsėjo mėn.:

- 3 x \$50 Balas Kazys ir Agnė, \$330; Balašaitienė-Žitkus Aurelija, \$200; Narusevičienė Michalina, \$400.
1 x \$60 Krajauskas Pranas atm. jn.: jm. 4 asm., \$60.
1 x \$70 Petrikienė Ona atm.: Kačinskas Leonas \$25, Krasauskas Mečys ir Elena \$25 ir 1 kt asm., \$1,070.
10 x \$100 Adomaitis Jonas (miręs) ir Ona, \$1,700; Cukuras Antanas (miręs) ir Janina, \$550; Gasiūnas Kazys (miręs) ir Liuda, \$100; Jasaitis Jonas (miręs) ir Birutė, \$300; Lesniauskas Viktoras ir Milda (mirusi), \$1,100; Pranskevičienė Marija, \$300; Pranskevičius Augustinas ir Genovaitė (mirusi), \$700; Ramas Povilas (miręs) ir Ona, \$600; Varneckas Vladas ir Adelė, \$500; Vitas dr. Robertas ir Gailė, \$600.
2 x \$200 Marchertas Antanas ir Vilia, \$500; X, \$2,000.
1 x \$500 Paronienė Kairytė Branguolė atm. jos mirties 5-tą metinių progą, \$1,600.
2 x \$1,000 Jablonskis dr. Konstantinas, \$11,000; Kodis Stella, testamentinis palikimas, \$1,000.
Iš viso \$4,180.00

1993 m. spalio mėn.:

- 2 x \$10 Kapčius Jonas ir Irena. \$250; Stančius Petras, \$120.
3 x \$20 Paliulis Viktorija, \$220; Tomkutė Milda, \$155; Vaičiūnienė Kazimiera, \$720.
4 x \$25 Bajauskas Jonas atm.: Geldys Stasys ir Danutė, \$225; Šaulys prel. Kazimieras atm. jn.: Šaulytė Dalia, \$3,005; Šimukonis Algirdas, \$150; Vidžiūnienė Rūta-Kleva, \$725.
1 x \$30 Laučka Juozas atm.: Lieponis Ellen, \$150.
8 x \$50 Ališauskas Kazys atm. jn.: Ališauskienė Marija, \$350; Buffalo Lietuvių Klubas, \$250; Palyas Petras ir Marta, \$650; Puzinas dail. Povilas atm. jn.: Puzinas Aušta, \$1,125; Samatauskas Viktoras ir Ona, \$1,200; Stašaitis Juozas (miręs) ir Sophie, \$350; Urbutis Algimantas ir Dalia, \$350; Žilinskas Petras ir Ona, \$350.
34 x \$100 Aukštuolis Andrius Nikolas: jm. Baras Stasys ir Elena, \$100; Aukštuolis Nyka Baras: jm. Baras Stasys ir Elena, \$100; Balukas Antanas atm. jn.: Geldys Stasys ir Danutė \$25, Zelwinder Nijolė \$25 ir 3 kt. asm., \$100; Baškys dr. Bronius atm. jn.: Jansonas Irena. \$500; Brazdžionis Balys, \$200; Burneikis kun. Jonas atm. jn.: Morkūnas prel. Simonas, \$200; Černius Kazys ir Filomena, \$5,000; Chainas Viktoras, \$1,150; Čizikas Balys atm. jn.: Čizikaitė Bronė, \$3,200; Dailidė Bronius atm. jn.: Dailidė Vytautas ir Joana, \$2,050; Dapkus Petras ir Ilona, \$600; Dirgėla Adolfas ir Ona (mirusi), \$400; Fabijanskas kun. Jonas atm. jn.: Morkūnas prel. Simonas, \$200; JAV LB East St. Louis Apylinkė, \$2,700; Janušis Antanas ir Zuzana, \$1,600; Jarienė Jadvyga atm. jn.: Jaras Bronius, \$600; Kalvaitienė-Vilūnaitė Nijolė ir Vilūnas Kazys atm. jn.: Vilūnas Stefa, \$700; Kamaitis Vincentas, \$300; Kisielius Aleksas Juozas: jm. Baras Stasys ir Elena, \$100; Kubiliūnas gen. Petras atm. jn.: Jansonas Irena, \$700; Kutkutė Laimutė atm. jn.: jm. 6 asm., \$200; Kvedaras Motiejus, \$1,600; Mitkus Juozas ir Dana, \$1,000; Pišnys Petras, \$200; Plėnys Kazimieras atm. jn.: Plėnienė Sofija, \$1,950; Remienė Marija, \$2,600; Sadauskas Aleksas (miręs) ir Kazimiera, \$700; Sealey prof. Raphael, \$900; Siaurusaitis John J., \$200; Šimutis dr. Leonardas ir Zita, \$600; Smulkštys Vincas ir Aldona, \$200; Val Vito ir Regina, \$300; Vitkus Valerijonas ir Viktorija, \$800; Žitkus kan. Kazimieras atm. jn.: Morkūnas prel. Simonas \$200.
9 x \$200 Bazis Vincas ir Dana. \$5,610; Ječius Kęstutis ir Dalia, \$600; X, \$1,900; Jasas Adomas ir Zuzana (mirusi), \$2,004; Karaliūnas Albinas ir Aldona, \$1,200; Momkus Vaclovas ir Margarita, \$2,660; Siliūnas Bronius ir Vladė, \$500; Šumskis Jonas ir dr. Nemira, \$1,200; Tamkutonis Gerald C., \$2,800.
2 x \$300 Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų Draugija, \$1,400; Elertienė Ona, \$600.
1 x \$500 Dubinskas dr. Viktoras ir dr. Jadvyga (mirusi), \$2,900.
3 x \$1,000 X, \$1,000; X, \$6,000; Šakinis Jonas ir Ludmila atm. jn.: X, \$1,000.
Iš viso \$9,910.00

Lietuvių Fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 1993.X.31, 6,420,880 dol. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, meną, kultūrą ir jaunimą 3,448,611 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 2,319,900 dol. Sudarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, INC. A NOT FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION."

Visi remkime Lietuvių Fondą, nes Lietuvių Fondas remia lietuvių.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius siūlo apdraudus planus. Susivienijimas savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant mirtgčių.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, 71-73 So. Washington Street, Wilkes-Barre, PA 18701. Didžiojo New Yorko lietuviai kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847-2686.

WORCESTER, MA

Pirmas rudens renginys

Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos rėmėjai kartu su seselėmis jų darbams paremti spalio 3 d. Maironio Parko didžiojoje salėje suruošė pietus ir programą.

Svečius pasveikino rėmėjų skyriaus pirm. Teresė Adomavičienė. Programai vadovavo Bernadeta Miliauskaitė-Harris. Maldą prieš pietus sukalbėjo kun. dr. Valdemaras Cukuras.

Pietų programos vedėja supažindino publiką su Etnografiniu ansambliu "Sodauto" ir jų vadove Gita Kupčinskiene iš Bostono. Jie atliko gražią programą. Ansamblio vadovei Teresė Miliauskaitė įteikė rožių puokštę.

Lietuvos Labdaros draugijos pirm. Kazys Adomavičius labai įvertino seselių atliekamų darbų, kuriuos Maironio Parko vadovybė visuomet remia. Savo ir žmonos Teresės vardu įteikė pinigų dovaną.

Buvo malonu mūsų tarpe matyti Provinciole seselę Ignę. Ji padėjo visiems, ypatingai pirm. K. Adomavičiui, rėmėjų skyriaus pirm. T. Adomavičienei ir visai Maironio Parko vadovybei. Ji priminė, kad šiais metais sueina 75 metai nuo jų vienuolių įsteigimo. Sukakčiai paminėti jos iškvieta iš Kauno mergaičių bažnytinį chorą "Pastoralė", kuris įvairiose lietuvių kolonijose atliks religinius koncertus.

Renginyje dalyvavo ne vien seselių darbų rėmėjai iš mūsų telkinio, atvykusiųjų buvo ir iš Putnamo, Bostono, Providence. Atvyko ir seselių kapelionas kun. dr. V. Cukuras, prel. V. Balčiūnas, kun. R. Krasauskas — visi iš Putnamo, Šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. V. Parulis, MIC, asistentas kun. J. Petrauskas, MIC.

Dėkojame moterims, ruošusioms pietus, dirbusioms virtuvėje, patarnavusioms prie stalų ir atlikusioms kitus darbus. Tai: A. Brantienė, R. Valinskienė, B. Nalivaikienė, R. Šteinienė, V. Ramonienė, I. Juodaitienė, I. Parulienė, I. Markevičienė, D. Zaleskaitė, A. Jakniūtė, O. Keršytė, D. Virbšienė. T. Miliauskaitė, T. Meiluvienė, J. Miliauskienė. Padėka abiejų lietuvių parapijų klebonams: kun. V. Paruliui, MIC, ir kun. A. Volunguiui, renginį garsinusiems parapijų biuleteniuose, Lietuvių radijo programos "Aušra" vedėjui inž. E. Meilui, Jr.

Mes gerimės, kad Naujoje Anglijoje yra įsikūrusios Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos seselės. Su dideliu pasiaukojimu, meile ir kantrybe jos įsteigė katalikybės ir lietuviybės tvirtovę, kurioje metų bėgyje įvairiomis progomis labai dažnai lankomės. Prisiminti verta ir jaunimo auklėjimą, vasaros stovyklas, gyvenimo saulėlydžio sulaukusių žmonių globą, jų vedamuose ark. J. Matulaičio vardo namuose.

J. M.

DAIL. ADOMO GALDIKO PARODOS

Ryšium su dail. Adomo Galdiko gimimo 100 metų sukaktimi Lietuvoje vyksta dvi didelės jo kūrinių parodos. Viena — Žemaičių dailės muziejuje, kuni-gaikščio Mykolo Oginskio rūmuose Plungeje, antroji — Lietuvos dailės muziejuje Vilniuje. Ši Vilniaus paroda vyksta spalio, lapkričio, gruodžio mėnesiais. Ji yra labai didelė: išstatyta daug piešinių, tapybos ir grafikos darbų.

Artėja šventės. Kaip dovaną savo draugams bei artimiesiems užsakyk Darbininką.

Apie nusikalstamumą ... ir teismus, kurie nederba, nusikaltėliams panorėjus...

Lapkričio 21 d. 1 val po pietų Kultūros Židinio mažoji salė tapo tikrai didele. Ir ne tik dėl to, kad į ją atvyko Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas E. Bičkauskas ir "Atgimimo" savaitraščio vyr. redaktorius Stasys Kašauskas, bet ir todėl, kad į ją prisirinko apie 100 vietos lietuvių, norinčių sužinoti paskutines naujienas iš Lietuvos (juk svečiai tik prieš dvi savaites atvyko iš Lietuvos!) ir užduoti aktualiausias išsivijai pilietybės ir turto klausimus, aptarti nusikalstamumo augimo Lietuvoje problemą. Į susitikimą atvyko vyskupas Paulius Baltakis, OFM, Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininkas Leonardas Andrius, OFM, Lietuvos ambasadorius JT A. Šimutis su žmona.

Pirmasis žodį tarė "Atgimimo" savaitraščio vyr. redaktorius rašytojas Stasys Kašauskas. Kalbėtojas, pabrėždamas žmogaus pasikeitimo būtinybę, išsako viltį, kad Lietuva taps normalia demokratine valstybe. Tačiau visom permainingomis reikalingas laikas. Kašauskas pabrėžė, kad jo kelionės draugas E. Bičkauskas pagal paskutiniųjų apklausų rezultatus yra populiariausias politikas Lietuvoje. Rašytojas pasakė, kad jis čia atvyko populiariai savo vienintelio Lietuvoje politikos savaitraščio bei naujai pradėto leisti žurnalo anglų kalba "Lithuania".

Žymiai didesnę susirinkusiųjų susidomėjimą sukėlė antrasis pranešėjas - Seimo pirmininko pavaduotojas, komisijos kovai su nusikalstamumu pirmininkas Egidijus Bičkauskas. Pirmiausia jis trumpai pasakojo apie save: 1988 m. jis buvo išrinktas Sovietų Sąjungos deputatu nuo Sąjūdžio; nuo 1990 m. balandžio iki 1993 m. balandžio

mėn. vadovavo Lietuvos diplomatinei misijai Maskvoje; 1992 m. išrinktas Seimo nariu. Jis priklauso Seimo Centro Sąjungai.

Pagrindinę pranešimo dalį sudarė faktai apie nusikalstamumą Lietuvoje. Pranešėjas paprieštaraavo, kad nusikalstamumo išaugimas yra dabartinės valdančiosios partijos valdymo pasekmė. 1989-1993 m. pastebėtas milžiniškas nusikalstamumo augimo protrūkis. Didžiausią pavojų Lietuvos valstybei kelia organizuotas nusikalstamumas.

Per 9 šių metų mėnesius jau užregistruota 45271 nusikaltimas arba 17% daugiau negu pernai per tą patį laikotarpį, 10,000 gyventojų teko 120 nusikaltimų. Išaiškinta tik 35% nusikaltimų. Kriminogeninė situacija Latvijoje ir Estijoje yra dar blogesnė. Vasarą Lietuvoje veikė virš 100 organizuotų nusikaltėlių grupuočių, kurių sudėtyje buvo keletas tūkstančių ginkluotų nusikaltėlių. Pagrindines jų veiklos kryptys - reketas (10% nuo pelno), privatizuojamų objektų nusipirkimas pusvelčiui, sprogdinimai. Teisėtvarcos organai šią situaciją sutiko nepasiruošę ir demoralizuoti: dauguma profesionalų paliko darbą.

Jau priimti technikos panaudojimo įstatymai ir įslyptinto liudytojo įstatymas. Tačiau tie įstatymai dar sunkiai gali galioti: reikiama technika nepakanka arba nėra, o liudininką paslėpti Lietuvoje neįmanoma.

Prevencinio sulaukymo įstatymo veikimas davė savo rezultatų: neutralizuotos kelios nusikalstamos grupuotės, suduoti smūgiai kitoms grupuotėms. Iki lapkričio 8 d. pagal šį įstatymą sulaukyta 214 asmenų, jiems jau iškeltos 76

baudžiamosios bylos, sulaukyta pagal baudžiamąsias bylas tiesiogiai 140 asmenų.

Sustoti kovoje su nusikalstamumu negalima. Pranešėjas pabrėžė, kad jis nėra optimistas, kad greitai bus pasiekta pergalė, tačiau kontroliuoti padėtį būtina. Yra reikalingas pajamų deklaravimo įstatymas ir turto kilmės deklaravimo įstatymas.

E. Bičkauskas pasakė, kad situacija Lietuvoje yra geresnė, negu čia, Amerikoje, todėl tautiečiai gali drąsiai vykti į Lietuvą.

Daug klausimų buvo užduota apie nusikalstamumą Lietuvoje. Atsakydamas į vieną klausimą, E. Bičkauskas pabrėžė, kad pavyzdžiui, suėmus du pagrindinius Šiaulių mafijos bosus, juos atsisakė teisti Šiaulių teismas, nes visi teisėjai bijojo dėl savo ir artimųjų gyvybių. Keistas atrodė toks pavyzdys, po prieš tai sekusių patikrinimų, kad teismai ir kalėjimai Lietuvoje dirba.

Į paskutinį klausimą, jau užduotą šio straipsnelio autoriaus privačiai, apie Lietuvos piliečius, sėdinčius Chicago kalėjimuose, Seimo pirmininko pavaduotojas E. Bičkauskas pareiškė, kad jam žinoma, kad keletas žmonių buvo sušaukta, tačiau apie sėdinčius kalėjimuose jam nieko nėra žinoma.

Prieštaringsos mintys sukiojosi galvoje, tikriausiai, ne vienam, besiskirstant po susitikimo su Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotoju Egidijumi Bičkausku ir rašytoju Stasiu Kašausku. Tik su viena mintimi tikriausiai visi šio susitikimo dalyviai būtų sutikę: tokie renginiai būtini, nes jie supažindina išsiviją su dabartinėmis Lietuvos problemomis ir jų sprendimo būdais.

A. J.

Lituanikos III-osios skrydžiui į Lietuvą atžymėti stendas Farmingdale Republic Airport stotyje. Stendas čia kabės iki 1994 m. pavasario. Kęstučio Miklo nuotrauka

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojais atsiunte metinė prenumerata, prisidėję aukomis laikraščiu stiprinti ir atsiųgynę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 40 dol.: R. C. Novak, Los Angeles, CA.

Po 30 dol.: Anelė Pietaris, Clark, NJ; E. Prekeris, Staten Island, NY.

Po 25 dol.: D. Paliulis, Framingham, MA.

Po 20 dol.: Gražina Daunys, Aventura, FL; Stasė Kavaliūnas, New Smyrna Beach, FL; V. Biknevičius, Seminole, FL; Lola Pilis, Nona, CT; J. Shatas, Waterbury, CT; A. Naujokas, Norridge, IL; D. Surantas, M.D., Rockford, IL; Ljūda Waingortin, Milton, MA; Veronika Misiunas, Elizabeth, NJ; S. ir C. Aroe, Monmouth Jct., NJ; Marija Mātulis, E. Schodack, NY; J. Daubėnas, Forest Hills, NY; Stasė Bobelis, Kingston, NY.

Po 15 dol.: T. Jennings, Berlin, CT; A. Jonynas, Meriden, CT; Danutė Šnarskis, Thompson, CT;

S. Latvianas, Wolcott, CT; J. L. Giedraitis, East Northport, NY; Genovaitė Dirzys, Woodhaven, NY; Marija J. Liauba, Cincinnati, OH.

Po 10 dol.: J. Astas, Ontario, Canada; S. B. Zabulis, Manchester, CT; Vl. Barius, Monroe, CT; P. Karoskas, New Britain, CT; V. Vaitkus, Juno Beach, FL; J. Babravičius, St. Petersburg Beach, FL; L. Bliskis, St. Petersburg Beach, FL; A. Strijauskas, St. Petersburg, FL; K. Vasaitis, Beltsville, MD; A. Šeduikis, Brockton, MA; K. Nenortas, Dorchester, MA; Stanislava Cibas, Milton, MA; T. Gedvilas, Worcester, MA; Antonia Wackell, Worcester, MA; D. Radžius, Rye, NH; L. Klučnikienė, Englishtown, NJ; V. Jokubaitis, Toms River, NJ; V. Vambutas, Douglaston, NY; Violeta Niemi, New Hyde Park, NY; A. Kantakevičius, Richmond Hill, NY; R. Markevičius - Markus, Woodhaven, NY.

Po 7 dol.: J. Seidys, Montreal, Canada.

Po 5 dol.: Zofija Rukstele, Sun City, AZ; A. Semaska, New

Britain, CT; Marcela Aras, St. Petersburg, FL; J. Bauzys, Sunny Hills, FL; V. Labutis, Sunny Hills, FL; Margaret Vildzius, Bethesda, MD; A. Paliulis, Saugus, MA; Adele Lauraitis, Linden, NJ; Ona Savokaitis, North Brunswick, NJ; Stasė Zeber-tavicius, Parlin, NJ; A. Beard, Kingston, NY; J. Dabuzinskas, Richmond Hill, NY; Helen Gagas, Woodhaven, NY; J. Lugauskas, Woodhaven, NY; Nijolė Palubinskas, Cleveland Hts., OH.

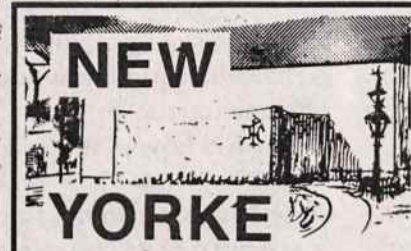
Po 2 dol.: A. Mažeika, Jamaica, NY.

Kiekviena auka yra didelė pagalba Darbininkui. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Už kiekvieną auką nuosirdžiai dėkojame.

Darbininko Administracija

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: lapkričio 26 d., penktadienį, 8 v.v. tradiciniai Padėkos dienos šokiai "Turkey Dance". Rengia NY Lietuvių Atletų Klubas jaunimo skyrius.

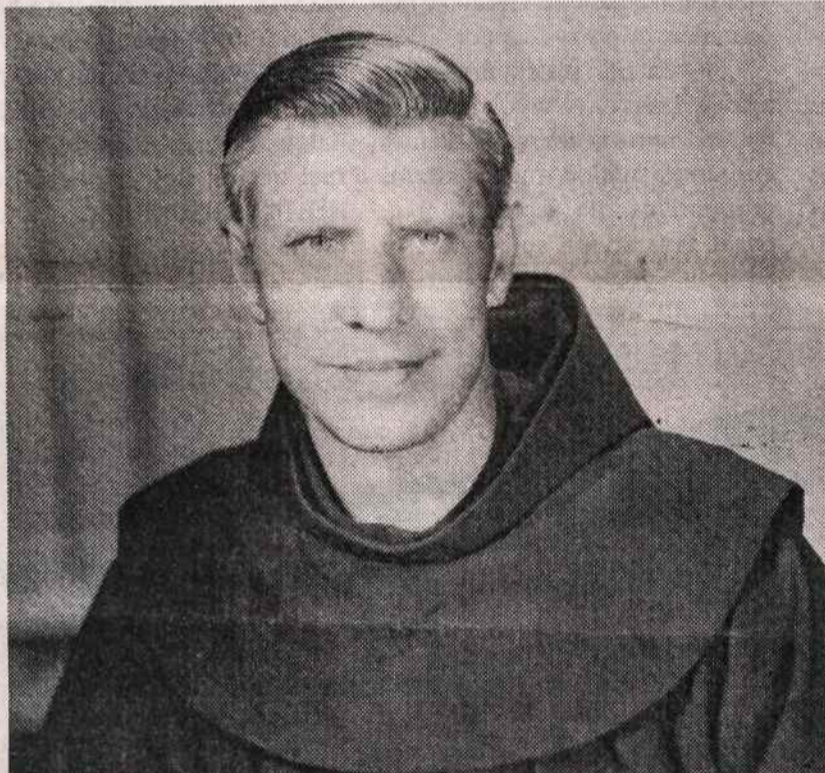
Antano Sabalio straipsnį apie advokatą Vytautą Vaitiekūną patalpino Lietuvoje leidžiamas laikraštis "Naujas Dienovidis" ryšium su V. Vaitiekūno knygos "Vidurnakčio sargyboje" knygos pasirodymu. Apibūdinama Vaitiekūno asmenybė, jo organizaciniai ir publicistiniai darbai. Straipsnis užima pusantro laikraščio puslapio, įdėta ir knygos viršelio detalė. Straipsnis atspausdintas 1993 spalio 22 d. numerioje.

Mokslų ir Kūrybos simpoziumas vyksta šį savaitgalį Chicagoje. Bus įvairios paskaitos ir kultūros Tarybos premijų įteikimas. Iš New Yorko dalyvauja vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir pianistė Aldona Kepalaitė.

Kun. Kenneth J. Wicks, Maspeeth, NY, V. Atsimainymo lietuvių parapijos klebonas, sulaukęs vos 56 m. amžiaus, staiga mirė lapkričio 20 d.

A. a. Eugenijos Kezienės mirties metinės bus atžymėtos mišiomis Apreiškimo lietuvių parapijos bažnyčioje lapkričio 27 d., šeštadienį, 11 val. ryto. Po mišių bus vykstama į Cypress Hills kapines, kur bus pašventintas paminklas prie Velionės kapo. E. Kezienės draugai ir draugės kviečiami dalyvauti ir už ją pasimelsti.

Tradicinės skaučių Kūčios, kurias kasmet ruošia vyr. skaučių židinyje Vilija, šiemet bus gruodžio 18 d., šeštadienį, 6 val. vak. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Prašome vietos užsakyti iš anksto pas Aldoną Katiniene, tel. (718) 846-1210, arba Aldoną Žukienę, tel. (516) 487-3704.

Tėv. dr. Klemensas Žalalis, OFM, lapkričio 23 d. Brooklyn, NY, lietuvių pranciškonų vienuolyne atšventė ne tik gimtadienį, bet ir 75 metų amžiaus jubiliejų. Sveikiname Sukaktuvininką! Vytauto Maželio nuotrauka

KALĖDINIAI SIUNTINIAI IR TRANSPAK

TALPINTUVAI į Lietuvą - KAS SAVAITĘ.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
PINIGAI pervedami DOLERIAIS.

ŠVENTINIAI ŽIEMOS SIUNTINIAI

\$39.- Aspirino 250 tbl., multivitaminų 250 tbl., tirpi kava, malta kava, tirpi arbata "Citron", kakava, apelsinų koncentratas, vafliai, aliejus, mėsos konservai. **VISKAS UŽSIENIETIŠKA.**

\$98.- Dešra* 1.5 kg Mėsos konservai 3 dėž.
Šprotai 3 dėž. Apelsinų koncent. 1.5 ltr.
Margarinas 1 kg Aliejus 3 ltr.
Olandiškas sūris 1.5 kg Riešutai 1 kg
Tirpi kava 200 g Vafliai 3 pok.
Malta kava 300 g Cukrus 4.5 kg
Kakava 400 g Ryžiai 2.5 kg
Makaromai 2.5 kg Džiov. abrikosai 1 kg
Majonezas 0.5 kg Konservuota silkė 0.5 kg
Aspirinas 250 tbl. Multivitaminai 250 tbl.

VISKAS UŽSIENIETIŠKA 55 svarai=25 kg
* - Dešros lietuviškos, aukščiausios kokybės.

\$75.- Įvairaus maisto be mėsos.

Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti didesnį kiekį aspirino ir vitaminų.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą

TRANSPAK
2638 W. 69th STREET
CHICAGO, IL 60629
(312) 436 - 7772

Kultūros Židinio kavinės atidarymas įvyks gruodžio 5 d., sekmadienį, Kultūros Židinio apatinėje salėje, nuo 12 val. dienos iki 5 val. popiet. Čia bus galima suvalgyti skanius pietus, gardžiuojantis net ir cepelinais, kuriuos pagamins R. ir V. Gaubos. Prie kavutės ir skanių pyragų bus galima paviešėti ir atnaujinti draugystes. Ta pačia paroga bus rodoma vaizdajuostė iš Šv. Tėvo kelionės Lietuvoje.

Virginijus Barkauskas, Maspeeth, NY, V. Atsimainymo parapijos vargonininkas savo koncertą turėjęs įvykti lapkričio 28 d. šios parapijos bažnyčioje, nukelia į vėlesnę datą — po Naujų metų. Artimiausias V. Barkausko koncertas įvyks gruodžio 17 d. Šv. Petro episkopų bažnyčioje, Manhattane, NY.

Julius Veblaitis, Union, NJ, šį savaitgalį dalyvaus Chicagoje įvyksiančiame VIII Mokslų ir kūrybos simpoziume. Ten kalbės apie APPLE organizacijos įkūrimą, jos veiklą Amerikoje, atliktus darbus Lietuvoje, ryšius su JAV įstaigomis ir ateities užmojus.

Naujas "Darbininko" skaitytojais galima tapti kiekvieną metų dieną — nebūtina laukti Naujųjų Metų! Nauja prenumerata prasideda nuo užsakymo dienos. Tad "Darbininko" skaitytojai, kurie laikraštį skaito, bet dar neprenumeruoja, kviečiami stoti ir į prenumeratorių šeimą jau šiandien!

KULTŪROS ŽIDINIUI AUKOJO

Dail. Česlovo Janušo atminimui Kultūros Židinį parėmė savo aukomis:

\$40 — V. ir R. Penikiai.
\$30 — O. Osmolskis.
Po \$25 — L. Gudeliene, J. ir I. Veblaičiai, A. ir R. Vedeckai.
Po \$20 — A. ir E. Stakniai, J. ir N. Ulėnai.
\$15 — V. Maželis.
Po \$10 — A. Dėdinas, J. Jankutė, J. Kiznis, S. Narkelūnaitė, A. Sakalas.

Kultūros Židinio vadovybė višiemis aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Nelės Mazelaitės-Gabienės atminimui Kultūros Židinio išlaikymui V. Maželis aukojo \$20. Kultūros Židinio vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

DĖMESIO

Dar turime pilnus komplektus: Lietuvių Enciklopedijos 37 t., Encyclopedia Lituanica, 6 t., Vincio Krėvės raštai, 6 t. Taip pat siunčiame į Lietuvą per agentūras, kainą 60 - 80 ct. už svarą. Teirautis:

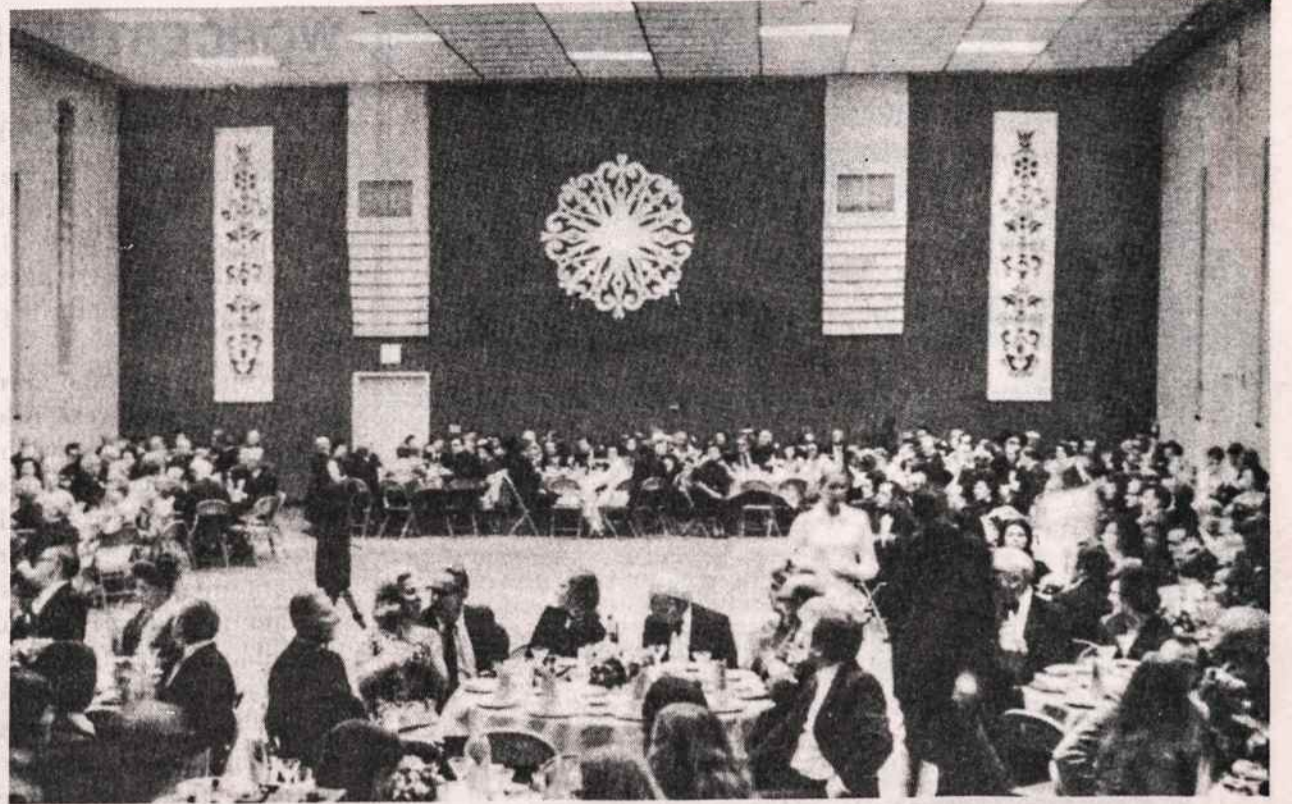
J. Kapočius,
P. O. Box 752
Cotuit, MA 02635
Tel. 1-508-428-6991.

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams siunčiame AIR CARGO. Pinigai pervedami doleriais. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNETICUT valstijoje 203 232-6600, BOSTONO apylinkėje 508 428-1004. (sk.)

SOPHIE'S AGENCY

67 Driggs Ave.
Brooklyn, NY
siūlo moterims darbus: šeiminkauti arba prižiūrėti vaikus. Gyventi šeimoje. Labai geri atlyginimai. Turi susikalbėti angliškai. Agentūra parūpina darbus be jokio mokesčio. Skambinti: 718 349-6248. (sk.)

Parduodamas 2-jų šeimų namas Woodhavene, NY, netoli parko. Dėl tolimesnių informacijų skambinti tel.: 718 846-7399. (sk.)

Kultūros Židinio atidarymo puota 1973 m. gruodžio 1 d. P. Bivainio nuotrauka

Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas bus rengiamas sausio 16 d., sekmadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Paskaitą skaitys divizijos majoras Balys Raugas. Minėjimą rengia šaulių kuopa.

Pagerbti a. a. Amalijos Bortkevičienės šviesų atminimą, Danutė Surdėnienė, Turnersville, NJ, skiria 25 dol. auką "Darbininkui". Nuoširdžiai dėkojame už paramą laikraščiu.

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga, kaip ir anksčiau, skaitytojai yra kviečiami sveikinti savo draugus ir artimuosius per "Darbininką". Jūsų sveikinimas tokiu būdu iš karto pasieks didesnį sveikinamųjų skaičių, o jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos praleistumėte atvirukus pirkdami, rašydami, adresuodami ir siųsdami. Nelaukite paskutinės prieškalėdinės savaitės, o prisijuskite savo sveikinimus jau dabar. Už pridėdamą auką spaudai stiprinti iš anksto dėkojame.

Gražus Darbininko kalendorius, kaip kasmet, taip ir šiemet, gruodžio mėn. pradžioje bus išsiuntinėjamas visiems skaitytojams. Skaitytojų patogumui bus įdėta ir atkarpa, kuria galima pasinaudoti, atsilyginant už metinę prenumeratą, kuri yra \$30.00. Prenumeratos pasibaigimo data yra pažymėta lipnukė prie skaitytojo pavardės. Kieno prenumerata bus pasibaigęs, prašome už ją atsilyginti, pasinaudojant įdėta atkarpe ir vokeliu. Blogejant lietuviškos spaudos padėčiai, mažėjant skaitytojams, būsim labai dėkingi už auką laikraščio palaikymui.

Virginija Aleksandravičiūtė, lietuvių advokatė Bostone, MA, teikianti paslaugas imigracijos ir šeimos teisiniuose reikaluose, pradėjo savo praktiką skelbti Darbininke. Žiūr. jos skelbimą 2-me puslapyje.

Parduodama graži sodyba Lietuvoje, netoli Kauno Marių. Yra mūrinis gyvenamas namas, ūkiniai pastatai, šiltnamis, 25 arų žemės sklypas. Skambinti po 7 val. vak. tel. (908) 363 - 7941. (sk.)

PRIEŠ 20 METŲ ATIDARYTAS KULTŪROS ŽIDINYS

Prieš 20 metų, 1973 m. gruodžio 1 d. buvo iškilmingai atidarytas Kultūros Židinyje. Visas vienuolynas ir spaustuvės kompleksas dar nebuvo perkeltas, bet gruodžio 1 d. buvo paskelbta, kad atidaromas Kultūros Židinyje.

Tą dieną 7 val. vak. žemutinėje salėje veikė kokteilijų baras, o 8 v. didžiojoje salėje prasidėjo atidarymo pokylis. Dalyvavo 350 asmenų. Salę dekoravo dail. Česlovas Janušas.

Statybos komiteto pirmininkas Aloyzas Balsys į sceną pakvietė Tėv. Paulių Baltakį, OFM, kuris rūpinosi statyba, Lietuvos gen. konsulą A. Simutį, pranciškonų provinciolą Tėv. J. Gailiūšį, OFM, Tėv. L. Andriekų, OFM, Kennebunkporto vienuolyno viršininką, kuris sukalbėjo gražią maldą. Sukviestieji svečiai pasakė sveikinimo kalbas. Aleksandras Vakselis sveikino JAV LB Krašto valdybos ir VLIKo vardu.

Anglų kalbos kursų klausytojai rengia kalėdinę popietę gruodžio 12 d. sekmadienį, 3:30 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje.

Artėja šventės. Kaip dovaną savo draugams bei artimiesiems užsakyk Darbininką.

Gera žinia New Yorko ir apylinkių lietuviams

VILTIES siuntinių agentūra praneša, kad spalio 21 d. konteinerio visi siuntiniai išdalinti Jūsų artimiesiems. Lapkričio 18 d. išsiuntėme du didelius Kalėdinius konteinerius. Sekantis konteineris bus išsiųstas gruodžio 16 d. Į New Yorką surinkti siuntinių atvyksime gruodžio 4 d. Siuntiniai bus priimami Kultūros židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose nuo 10 iki 2 val. popiet. Jokių muitų nėra. Dėl smulkesnės informacijos skambinkite tel. (617)

269-4455. Adresas:

VILTIS
Lithuanian Relief
Parcel Service
368 West Broadway
Boston, MA 02127

Buvo pagerbtas Tėv. P. Baltakis, OFM. Prisimintas ir pagerbtas architektas Antanas Vytuvis, Tėv. Pijus Šarpnickas, OFM, pasižymėjęs rinkdamas aukas, daugiausia aukojusi Elena Mickeliūnienė, kuri apmokėjo ir šios vakarienes išlaidas.

Po to buvo atkimšti šampano buteliai. Vakarienes metu humoristinę programą atliko rašytojas Antanas Gustaitis. Žemutinėje salėje vyko jaunimo šokiai.

Tą vakarą Židinio įrengimam įsigyti buvo suaukota \$20,000.

Taip ir užsidedę Kultūros Židinio žiburiai ir dabar dega, visur kviesdami, visus stiprindami, visus burdami po savo stogu. Šiandien reikia stengtis išlaikyti ir puoselėti Kultūros Židinį, nes jis tapo lietuvių susibūrimo vieta, kur visiem jauku ir gera.

Draugijos "Bičiulystė" susitikimo diena pakeista. Susitikimas įvyks gruodžio 3 d., penktadienį, 7 val. vakaro Most Holy Child Infant Jesus parapijos mokykloje, 111-11 86th Ave, Richmond Hill, NY. Dėl informacijos skambinti tel.: 718 441-8467.

Reikalinga moteris pagelbėti senesnio amžiaus moteriai, reikia gaminti maistą. Gali drauge gyventi. Duodamas atlyginimas. Skambinti (718) 847-4496. (sk.)

Jau penkti metai, kai "ŽAIBAS" sėkmingai ir sąžiningai pristato jūsų užsakymus tiesiog į jūsų giminių namus be jokio maito. **VISI MAISTO PRODUKTAI IŠ AMERIKOS.** Mėsos konservai iš Lietuvos. Švenčių proga jums siūlome "KALĖDŲ STALAS": 10 sav. miltų, 10 sv. cukraus, 10 sv. ryžių, 64 oz. alyvos, 1 sv. druskos, 2 dėž. ananasų, 1 dėž. slyvų, 1 dėž. razinų, 1 dėž. kakavos, 39 oz. pupelių kavos, liežuvis drebučiuose, paštetas "Arktika", jautienos "Turisto pusryčiai", troškinta jautiena ir troškinta kiauliena. Pilna kaina \$100. "Žaibas", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. (708) 430-8090. (sk.)

Kultūros Židinyje maloniai kviečia visus atsilankyti į

Kultūros Židinio

KAVINĖS ATIDARYMA

š.m. gruodžio 5 d. 12 - 5 val. popiet
341 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Skanūs lietuviški pietūs (bus ir cepelinų), paruošti Valdos Gaubienės.

Kava ir pyragai bei atgaiva.

Sporto kambaryje bus rodoma vaizdajuostė iš Šv.Tėvo kelionės Lietuvoje.

Atsilankykite, pasisvečiuokite, pabendraukite, pavalgykite, paremkite Židinį!